

ኅብረት ሥራ COOPERATIVE

በፌዴራል ኅብረት ሥራ ሎጀንሲ የህዝብ ግንኙነት ዳይሬክቶሬት አየታተመ የሚወጣ ዓመታዊ መጽሔት

Annual Publication of the Federal Cooperatives Agency Public Relation Directorate

ሐሰ 2005 ዓ.ም.

ቅጽ 10 ቁጥር 1 / volume 10 No. 1

International Day of Cooperatives 2011

the future of cooperative enterprise

2012

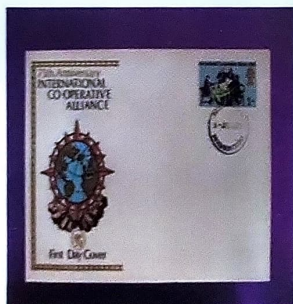
International

Year of

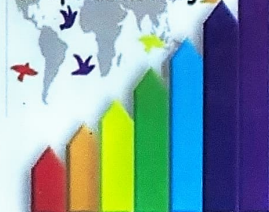
Co-operatives

International Day of Co-operatives
Journées Internationales des Coopératives
Día Internacional de las Cooperativas
2010

International Day of
Co-operatives 2009

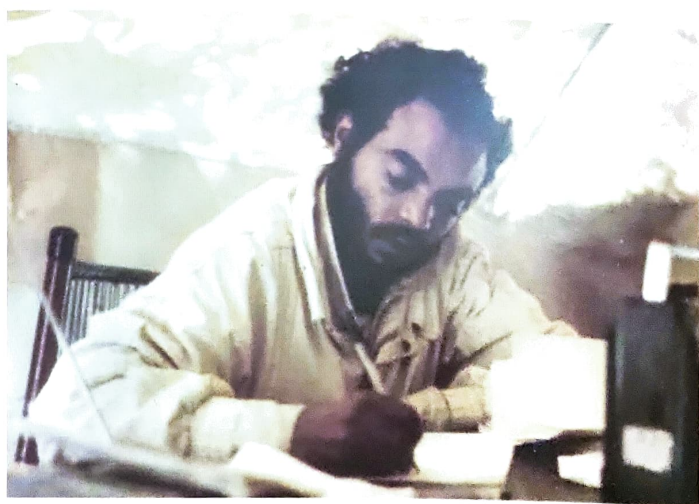

የኅብረት ሥራ ማህበራት የቀውስ ወቅትን ደቋቋሙ!

Cooperative enterprises remain strong in time of crisis.

በፌዴራል ኅብረት ሥራ ሎጀንሲ የህዝብ ግንኙነት ዳይሬክቶሬት

የተደራጀ የኅብረት ሥራ ልማት ሠራዊት በመገንባት የመሪያችንን ራእይ እናሳካ!

አገራዊ ራእይ

በህዝቦች ተሳትፎና መፈቃቀድ ላይ የተመሰረተ ዴሞክራሲያዊ ስርዓትና መልካም አስተዳደር የሰፈነባት ፤ ማህበራዊ ፍትህ የነገሰባት ከድህነት ተላቃ መካከለኛ ገቢ ያላት ኢትዮጵያን እውን ማድረግ ነው።

የፌዴራል ኅብረት ሥራ ኤጀንሲ ተልዕኮና ራዕይ ተልዕኮ

በገጠርና በከተማ የሚኖረው ሕብረተሰብ የአካባቢውን ሀብት መሠረት አድርጎ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ችግሩን ለመፍታት በፈቃደኝነት ላይ ተመስርቶ በተለያዩ ዓይነትና ደረጃ የኅብረት ሥራ ማህበራትን በማደራጀት፤ አቅማቸውን በመገንባት የገበያ ድርሻቸውን በማሳደግ በህግና ደንብ እንዲመሩ በማድረግ የአባላትን ተጠቃሚነት ያረጋገጡ የህብረት ሥራ ማህበራትን መፍጠር።

ራዕይ

በ2015 ዓ.ም የአባላትን ኑሮ ያሻሻሉና በአገሪቱ ኢኮኖሚ ግንባታ የላቀ ሚና ያላቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት ተፈጥረው ማየት።

ኅብረት ሥራ COOPERATIVE

ማውጫ

ርዕስ	ገጽ
የዝግጅት ክፍል መጨመር.....	2
የዋና ዳይሬክተር መጨመር.....	3
ትኩረት.....	5
አበይት ክንውኖች.....	11
ሰንጠረዥ	16
ሰነድ ኅብረት ሥራ.....	28
ወቅታዊ	39
ከዚህም ከዚያም.....	43
የፎቶ ሕግዚብሽን.....	45

አዘጋጅ
ደግዛው ዳኘው
ጫፍታ ታምራ
አበራ በቀስ
ምስኪ ሰፈራ

የምስል ቅንብር
ሀብታሙ ወንድሙ

ሕዳተር
ኃይለ ዘበቀ

የኮምፒውተር ጽሑፍ
ሰንታየሁ ጌታቸው

በፊደራል ኅብረት ሥራ ሕግዚብ የሕዝብ ግንኙነት ዳይሬክቶሬት

ኢ- ሜይል fcoopapr@yahoo.com ስልክ 0118 96 36 84 ሙያ 0118 59 22 74

የዝግጅት ክፍሉ መሰረታዊ እያንዳንዱ ቀን ታሪካዊ ቀን ነው

እስከ ዛሬ የተጓዝንበትን መንገድ ወደኋላ መለስ ብለን ብንቃኝ ለትውልድ ቅርስ የሚሆኑ በርካታ እውነቶች፣ ሥራዎችና ሁነቶች እናገኛለን። የለውጥ ሀሳብ፣ የነፃነት ንቅናቄ የፈለቀበት፣ የትጥቅ ትግል የተጀመረበት፣ የታላላቅ የልማት መሰረት ድንጋይ የኖረበት፣ ለውጤት የበቁ እልህ አስጨራሽ ድሎች የተመዘገቡት ሁሉ ከቀናቱ በአንዱ ቀን ነው። ሁሉም ቀን የራሱ ታሪክ አለውና።

እያንዳንዱ ቀን በራሱም ዕድልና ወቅት የድርሻው እንዲከፈልለት ለባለታሪኩ ቀን መሸብረቅ የራሱን ድርሻ ይሰዋል። ባለታሪኩ ለመባል በተሰለፍንበት ሞያ በተሰጠን ኃላፊነት የምንሠራው ሥራ አሸቶ ጎምርቶ በብዙሃን ዓይን ገብቶ አርክቶ በታሪክነት እንዲመዘገብ የየቀኑን ድርሻ መጠን መክፈል ይጠበቅብናል። ለሚመጣው መልካም ውጤት የዛሬ መስዋእት መክፈል አለበትና።

በየቀኑ መወጣት ያለብንን ኃላፊነት ባንወጣ ለነገው ሥራ ስኬትና የምንጠብቀው ታሪክ ጎዶሎ ይሆናልና። በድንገት እድለኛው ቀን ዛሬ ሆኖ በታሪካዊነት ቢመዝገብ ታሪኩ የኋልዮሽ ሲለካ በጎዶለው ሚዛን ከመመዘን በታላቁ እድለኛው ቀን ሙሉ ሆነን እንገኛ።

የዘረፉን ታሪክ መሠረት ለማስያዝ መንግስት የህብረት ሥራ ማህበራት ለኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ እድገት ያላቸውን አስተዋጽኦ በመገንዘብ ጠንክራ፣ ዘላቂና ዉጤታማ የህብረት ሥራ እንቅስቃሴ እንዲኖር ባለው ቁርጠኝነት የፌዴራል ኅብረት ሥራ ኤጀንሲ ተቋቁሞ እንቅስቃሴ እያደረገ ይገኛል። እንዲሁም የኅብረት ሥራ ማህበራት ይበልጥ የአባሎቻቸውን ተጠቃሚነትና የአነስተኛ አርሶአደሮችን ምርታማነትና ገቢ ለማሳደግ እንዲቻል የአምስት ዓመት የግብርና ህብረት ሥራ ዘርፍ ልማት ስትራቴጂ /2004-2008/ ተቀርፆ በመተግበር ላይ ነው።

ይህንንም ተግባር ለማጠናከር በልማታዊ የኮሙኒኬሽን ዘዴች በመደገፍ አቅዶችን ለማስፈጸምና መረጃዎችን ለሕብረተሰቡ ለማድረስ ለታሪካዊው ቀን ማሟያ እየሠራን እንገኛለን።

ዉድ አንባቢዎቻችን ወቅታዊ መረጃን ለማስተላለፍ ከምንጠቀምባቸዉ የህትመት ዉጤቶቻችን በተጨማሪ የዘርፉን ሥራች ለህብረተሰባችን ለማድረስና አንዲተላለፍ ለማድረግ በሳምንት አንድ ቀን ማክሰኞ ማታ ከ1፡40 ጀምሮ የሚተላለፍ የሬዲዮ ፕሮግራም በፋና ብሮድካስቲንግ ኮርፖሬት ሀገራዊ ስርጭት በማለራጨት ላይ እንገኛለን።

አስረኛ ዓመቷን የምታስቆጥረዉ መጽሔታችን በዓለም ለዓለፍ ጊዜ በተባበሩት መንግስታት ለ19ኛ ጊዜ በሀገራችን ለአምስተኛ ጊዜ የሚከበረዉን በዓል ምክንያት በማድረግ ዘርፈ ብዙ ጉዳዮችን አካታ ወደ እናንተ መጥታለች። መጽሔቷም በዋና ዳይሬክተር መልአክት በማስቀደም የግብርና ህብረት ሥራ ዘርፍ ልማት ስትራቴጂ በትኩረት አምድ በማስከተል እነሆ እንላለን።

ዉድ የመጽሔታችን አንባቢያን ለወደፊቱ ሥራችን መሳካት የእናንተ አስተያየት አስፈላጊ መሆኑን እናምናለን በመሆኑም በአድራሻችን አስተያየቶችሁን አንድትልኩልን በአጅጉ አንሻለን።

መልካም ንባብ!!!

መሰረዝ

ክቡር አቶ አስማን ሱፋር
የፌዴራል ኅብረት ሥራ ኤጀንሲ ዋና ዳይሬክተር

ሀገራችን የምትታወቅበትን የድህነትና ኋላ-ቀርነት ገዕታ ለመቀየር እና በሃይቱም የሀገራችን ሕዝቦች ተሳታፊነት እና ተጠቃሚነት ደረጃ በደረጃ ለማረጋገጥ በተቀየሱ የሰላም፣ የልማትና የዲሞክራሲ ስርዓት ግንባታ ፖሊሲዎች፣ ስትራቴጂዎች እና ስልቶች ተጨባጭ ውጤቶችን ማስመዝገብ ጀምረናል።

አሁን ለደረሰንበት የዕድገት ደረጃ እና በቀጣይም ረጅም ርቀት እንደሚያስገቡትን በተግባር ተሞክረው በተረጋገጡት በእነዚህ ፖሊሲዎች፣ ስትራቴጂዎች እና ስልቶች የታላቁ ባለ-ራዕይ መሪዎችን የቀድሞው ክቡር ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ ዜናዊ ድርሻ ተክሎ የሌለው ነው። እነዚህ ትክክለኛ የማስፈጸሚያ መሳሪያዎች ሀገራችንን በማይገታ ፈጣን የዕድገት መሣሪያ እንድትወጣ ያስቻሉዋት መሆኑ የሁሉንም ወገን አወንታ አስገኝቷል። በአብዛኛው የዓለም ሀገራት እንደሚታየው የህብረት ስራ ማህበራት ዕድገትን ወደ ላቀ ደረጃ ለማሸጋገር እና የኢኮኖሚ ቀውስንና የልማት ማንቀሳቀሻን ለመቋቋም ከሚሰለፉ የልማት ኃይሎች መካከል መተኪያ የሌላቸው ተቋሞች እንደሆኑ ማስመስከር ችለዋል። በሀገራችን የተጀመረውን ዕድገት ወደ ላቀ ደረጃ ለማሸጋገር ከተሰለፉ የልማት ኃይሎች መካከልም የኅብረተሰቡ ጠንካራ ኢኮኖሚያዊና ማኅበራዊ ተቋም የሆኑት የኅብረት ሥራ ማኅበራት መሆናቸው ሊሰመርበት የሚገባ ጉዳይ ነው።

በመሆኑም የሀገራችን የኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት የዓለም አቀፍ የኅብረት ሥራ እሴቶችንና መርሆዎችን እንዲያስተካክሉ እንዲሁም የኅብረት ሥራ ማህበራት ከየተሰማሩበት ስራ አንፃር የተገናዘቡ ውጤታማ ልምዶችን እንዲቀስሙ በተረዳው ጥረት የዜጎች የግንዛቤ ደረጃ በማደግ ከ6.5 ሚሊዮን በላይ አባላትን ያቀፉ ከ43 ሺ በላይ መሠረታዊ የህብረት ስራ ማህበራትና ከ1.5 ቢሊዮን በላይ ካፒታል ያፈሩ እንዲሁም ከ293 በላይ ሁለተኛ ደረጃ የኅብረት ሥራ ማኅበራት (የህብረት ስራ ዩኒየኖች) ተቋቁመው የአባላትንና የአካባቢያቸውን ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ችግሮች እየፈቱ ይገኛሉ።

የህብረት ስራ ማህበራት የአርሶ አደሩንና አርብቶ አደሩን ምርትና ምርታማነት ለማግደግ የተሻሻሉ ቴክኖሎጂዎች፣ ግብዓቶችና አሠራሮችን ወደ ሁሉም ተጠቃሚዎች በማድረስ የህብረተሰቡን ተጠቃሚነት በማረጋገጥ ረገድ የድርሻቸውን በመወጣት ላይ ይገኛሉ። በቴክኖሎጂ ሽግግር የተገኘው የግብርና ምርት ዕድገት ገበያ በማጣት ወደኋላ እንዳይመለስ አምራቹ አርሶና አርብቶ አደር ከምርቱ ፍትሃዊና ተመጣጣኝ ዋጋ ተቀባይ ብቻ ሳይሆን የገበያ ዋጋንም መወሰን እንዲችል በነፃ ገበያው መርህ የመደራደር አቅሙ እንዲጎለብት ለተሻለ የልማት ሥራና ምርታማነት እንዲነሳሳ ረድተዋል። በተለይም ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ የግብርና ምርቶችን የጥራት ደረጃ እንዲጨምር በማድረግ ከተገኘው ተጨማሪ ገቢ የአባላትን ኑሮ ከማሻሻል ባሻገር የሀገሪቱ የውጭ ምንዛሪ ከፍ እንዲል ጉልህ ሚና ተጫውተዋል። በመጨረሻም ላይ ይገኛሉ።

በፋይናንስ ግብይቱ ዘርፍም የኅብረት ሥራ ማኅበራት የፋይናንስ አሠራር ሥርዓት በገጠርና በከተማ እንዲሰፋፋ በማድረግ የቁጠባ ባህልን በማጥናት እና ብድርን ለልማት በማዋል የሥራ ፈጠራዎችን ለማስፋፋት ከማገዛቸውም ባሻገር ለትልቅ ኢንቨስትመንት የሀገር ውስጥ የፋይናንስ ምንጭን በማጥናት ላይ ይገኛሉ።

በግብርና መር ኢንዱስትሪያላይዜሽን መርሃ ግብራችን በአርሶ አደሩና በአርብቶ አደሩ ምርት ላይ ተጨማሪ አሰት በመጨመር ለዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅዳችን ግብ ስኬት የበኩላቸውን ጥረት በማድረግ ላይ ይገኛሉ። ከዚህ ጋር በተያያዘ በገጠራቱ ኢትዮጵያ እስከአሁን የግብርና ምርቶችን የሚያቀነባብሩ ከ54 በላይ አግሮ-ኢንዱስትሪዎች የተቋቋሙ ሲሆን ይህንን ጅምር በሁሉም የኢንዱስትሪ ዘርፎች በማስፋት ለአባላት እና ለአካባቢው ህብረተሰብ የሥራ ዕድል መፍጠር ጀምረዋል።

በከተሞች የሚታየውን የኑሮ ውድነት በማረጋጋት ረገድም በተለይም በመሰረታዊ የፍጆታ እቃዎችና ሽቀጦች ላይ የሚመጣውን ያልተገባ የዋጋ ንረት በማረጋጋት ረገድ የሽማቸች ኅብረት ሥራ ማኅበራት ለሽማቸው ኅብረተሰብ አንድ አማራጭ ሆነው አገልግሎት በመስጠት ገበያን የማረጋጋት ስራ እያከናወኑ ይገኛሉ። ይሁን እንጂ በአምስት ዓመቱ በአመርታዊ ለውጥ ለመሸጋገር ከታቀደው ግዙፍ እቅድ አንፃር በዘርፉ ዘርፈ ብዙ ያልተሸገርናቸው ማንቆዎች አሉ። ከዘርፉ የሚጠበቀውን ልማት ከዳር ለማድረስ በመንግስት አመራሩ በየደረጃው በሚጥኑ አደራጅ መስሪያ ቤቶች በሚሰሩ ፈጻሚዎች፤ በኅብረት ሥራ ማኅበራት አመራር አካላት እና አባላት እንዲሁም በህብረተሰቡ የአመለካከትና የግንዛቤ ችግሮች አሁንም ይታያሉ። በተለይ በህብረት ስራ ማህበራቱ ውስጥ የአደረጃጀት፤ የአመራርና አሠራር ሥርዓት በተገቢው ባለመጠናከሩ ምክንያት ህብረት ስራ ማህበራቱ ለተለያዩ አካላት ለምዝበራ የተጋለጡበት ሁኔታ ይሰተዋላል። በዚህም ምክንያት አልፎ አልፎ በኅብረት ሥራ ማኅበራት ሀብትና ንብረት ምዝበራና ብክነት እና የሥነ-ምግባር ጉድለት መከሰት ለኅብረት ሥራ ማኅበራት እድገትም ሆነ በአባሎቻቸው ዘንድ የባለቤትነት ስሜት ለማጣት ቁልፍ ማንቆ ሆኖ ይገኛል።

በመሆኑም ሀገሪቱ የነደፈቻቸውን ዘርፈ ብዙ የልማት ውጥኖች በተለይም የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ ስኬት እና ሀገሪቱ ወደ መካከለኛ ገቢ ወደላቸው ሀገሮች ተርታ ለመሰለፍ ለምታደርገው ጉዞ ህብረት ስራ ማህበራት መላውን ህብረተሰብ በተደራጀ መንገድ ለማንቀሳቀስ እና የሀገሪቱን ውጥኖች በተቀመጠው አቅጣጫ ለማሳካት አይነተኛ ሚና ያላቸው ተቋማት መሆናቸውን በየደረጃው ያለው አመራርና ባለሙያ በግልጽ ተገንዝቦ አጋዥ ሚናውን እንዲጫወት ማድረግ በቀጣይ የሚጠበቀን ተግባር ይሆናል። በዚህ ዙሪያ የሚታዩ ችግሮችን ለመፍታት መላ የህብረት ስራ ማህበራት አባላትንና የየአካባቢውን ህብረተሰብ በማሳተፍ የተጀመረውን የህብረት ሥራ ንቅናቄ አጠናክሮ ማስቀጠልና የግብርና ህብረት ሥራ ልማት ስትራቴጂ መተግበር ሌላው በትኩረት የሚፈጸም ተግባር ይሆናል።

በሌላ በኩል ደግሞ በየደረጃው ያለው አመራር በህብረት ሥራ ማህበራት አካባቢ በአመለካከትም ሆነ በተግባር የሚታየውን የኪራይ ሰብሳቢነት ዋሻ በመናድ የአባላትን ተቆጣጣሪነት፤ ባለቤትነትና ተጠቃሚነት የማረጋገጥ ጉዳይ ጊዜ የማይሰጠውና በአጭር ጊዜ መሻገር ያለበትን ሥራ ይሆናል። የህብረት ስራ ማህበራት በአደረጃጀታቸው፤ በአሠራራቸው፤ በአመራራቸውና በኢኮኖሚ ብቃታቸው ተጠናክረው የአርሶ እና አርብቶ አደሩን ወቅታዊ፤ ጥራት ያለውና በተመጣጣኝ ዋጋ የምርት ማሳደጊያ ግብአቶችን ማቅረብና መሰራጨት፤ ለተመረተው ምርት ፍትሃዊና ተመጣጣኝ የገበያ ዋጋ እንዲያገኝ በማድረግ የአባላትን ገቢ ማሳደግ፤ በገጠሩ አካባቢ የሚታየውን የፋይናንስ አቅርቦት ለማሻሻል የአባላትን የቁጠባ ባህል ማዳበር እና አምራቶችን ሽማቹን ባጠረ የግብይት ሰንሰለት በማገናኘት የሁለቱንም ወገኖች ተጠቃሚነት ማረጋገጥና በግብርና ምርቶች ላይ እስከ የመጨመር ጉዳይ መሰረታዊ አቅጣጫችን ይሆናል። ይህንን ሀገራዊ ሀላፊነታቸውን መወጣት እንዲችሉ ከፌዴራል አስከ ቀበሌ ያለው መዋቅራችን የተደራጀ የልማት ሰራዊት ፈጥሮ መንቀሳቀስ ቁልፍና ጊዜ የማይሰጠው ተግባር ይሆናል።

በመጨረሻም በሀገሪቱ የህብረት ስራ ልማት ዕድገት አይነተኛ ሚና የነበራቸውንና ህብረት ስራ ማህበራት ሀገሪቱ ለተያያዘቸው የብልጽግና ጉዞ የማይተካ ሚና እንዳላቸው አበክረው ሲያስገነዝቡን የነበሩትንና በድንገት የተለዩንን የሀገራችን የህዳሴ ጉዞ ቀያሽ መሐንዲስ የቀድሞው ክቡር ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ ዜናዊ ራዕይ ዕውን ሆኖ እንድናይ በ2015 የአባላትን ኑሮ ያሻሻሉና በሀገር ኢኮኖሚ ግንባታ የላቀ ሚና ያላቸው የኅብረት ሥራ ማኅበራት የማየት ህልማችን እንዲሳካ የዘርፉ መታዘጋጀት፤ ማህበራትና ባለድርሻ አካላት በእልህና በወኔ በመንቀሳቀስ የድርሻችንን እንድንወጣ ጥሪዬን አቀርባለሁ።

አመሰግናለሁ።

ተኩረት

የግብርና ኅብረት ሥራ ዘርፍ ሰማት ስትራቴጂ ስተገባበርና ቀጣይ ጉዞ

ቅንብር በአበራ በቀለ

ፈጣን ቀጣይና ፍትሀዊ ኢኮኖሚ ማስመዝገብ በአምስት ዓመቱ የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ የመጀመሪያው ምስሶ ነው። ዕድገቱን ለማረጋገጥ ደግሞ በዘላቂነት የግብርናውን ምርትና ምርታማነት ማሳደግ የዕቅድ ዘመኑ አበይት ተግባር ነው። የተሻሻሉ ቴክኖሎጂ መጠቀምና ገበያው የሚፈልገውን ምርት ማምረትና ማቅረብ፣ እንዲያውም መደገፍ ይጠበቅበታል። ይህንን ግዙፍ ዕቅድ ለማሳካት በነባሩ የግብርና አሠራር ላይ ስርነቀል ለውጥ ማምጣት ይጠይቃል። ለውጡን ለማምጣትም እስትራቴጂ መንደፍ ቀዳሚ ስራ ነው። ምክንያቱም እስትራቴጂ በባለሞያዎቹ ትርጓሜ Strategic planning is longer term orientation and definition of policies, activities and organisational development. This usually affects or takes into account structural and infra-structural changes (or triggers them). ስለሆነ ነው። ግብርናውን ለመለወጥ እንዲሁ የግንባር ቀደም ተዋንያንን አጠቃላይ መሠረታዊ ለውጥ የሚጠይቅ ነው። ከተዋንያኑ አንዱ ደግሞ የግብርና ህብረት ሥራ ዘርፍ ነው። ዘርፉ ለግብርና እድገት አርሶ አደሩ ገበያ መር የሆኑ ምርቶች እንዲያመርትና ለምርቱም ተመጣጣኝ ዋጋ እንዲከፈለው በገጠሩ ውስጥ አስተማማኝ የግብይት ስርዓት መፍጠር ስለሚችል ነው።

የግብርና ህብረት ሥራ አብዛኛው የሀገራችን የሕዝብ ቁጥር ባለበት የገጠሩ አካባቢ የምግብ ዋስትና በማረጋገጥ የነፍስ ወከፍ ገቢን ለማሻሻል ከሚጥሩ አካላት መካከል በቀዳሚነት ይጠቀሳል። ዘረፉ ሀገራችንን ከድህነት ለማላቀቅ በተዘረጋው ፖሊሲና እስትራቴጂ ዋና ተዋናይና ፋና ወጊ ሆኖ ተጫባጭ ለውጥ እያስመዘገበ ነው። እየተመዘገበ ላለውም የኢኮኖሚ ዕድገት ያበረከተው አስተዋፅኦ በቀላል የሚገመት አይደለም። በቴክኖሎጂ አቅርቦትም ሆነ ለምርቱ ፍትሀዊ ገበያ ለማስገኘትና ገበያው የሚያስገኘውን ትርፍ የምርቱ ባለቤት ተጠቃሚ እንዲሆን ለማድረግ ብዙ ስርተዋል።

ሆኖም ይህ አስተዋፅኦአቸው ይበልጥ ጎልብቶ ለግብርናው እድገት ቁልፍ ሚናቸውን እንዲጫወቱ ለማስቻል የተጋረጡባቸውን ማነቆዎች እየለዩ በወቅቱ ማቃለል ወሳኝ ጉዳይ ነው። አርሶ አደሩ ገበያ መር የሆኑ ምርቶች እንዲያመርት በገጠሩ ውስጥ አስተማማኝ የግብይት ስርዓት ለመፍጠር እንዲቻል በግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት ተቋማዊ ብቃት ላይ መሠረታዊ ለውጥ ማምጣት ይጠይቃል። የአምስት ዓመቱ የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድም ኅብረት ሥራ ማህበራት

በአደረጃጀት፣ በአሠራር ሥርዓታቸውና በሰው ኃይላቸው ይበልጥ ጎልብተው እንዲወጡ ማድረግ ነው። በመጨረሻ የሚለካው ውጤትም የአርሶ/ አርብቶ አደሩ ምርትና ገበያ መሻሻል ይሆናል።

መንግስትም የዘረፉን ጠቀሜታ ለማሻሻል ትልቅ ትኩረት ሰጥቶ በግብርና ኅብረት ሥራ ዘርፍ መሰረታዊ ለውጥ ማምጣት የሚያስችል ስትራቴጂ በግብርና ትራንስፎርሜሽን ኤጀንሲ እንዲዘጋጅ አድርጓል። የግብርና ኅብረት ሥራ ዘርፍ ልማት ቅድሚያ ትኩረት ማግኘቱ ምክንያት የሀገሪቱ ኢኮኖሚ ኢንዱስትሪ እንደሚያመለክተው The economy of Ethiopia is based on agriculture, which accounts for 46.3% of gross domestic product (GDP), 60% of exports, and 80% of total employment. ግብርና ለኢትዮጵያ ዕድገት መሠረት፣ ለውጭ ምንዛሬውና የአብዛኛው መተዳደሪያ ገቢ ምንጭ ስለሆነ ነው።

የስትራቴጂ ሰነዱ በሙያው ዓለም አቀፍ ተሞክሮ ባላቸው ሙያተኞችና እና በአገራችን የዘርፉ ሙያተኞች በጋራ ተሳተፎ እንዲዘጋጅ ተደርጓል። ሰነዱ ዓለም አቀፍና የአገራችን ተሞክሮችን የዳሰሰና ለግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት እድገት ዋና ማነቆዎችን የለየና ማነቆውን የሚፈታ ስትራቴጂያዊ የመፍትሄ አቅጣጫ ያስቀመጠ ነው።

ይህ እስተራቴጂ ሊፈታ ያለመው ቁልፍ ጉዳይ እና በትግበራው ምዕራፍ የተገኘውን ውጤት በአጭሩ ለመዳሰስ ተመክሯል፡-

በስትራቴጂው ለመድረስ የተቀመጠው ራዕይ፡- አገራችን በ2017 መካከለኛ ገቢ ያላት በመሆን ላስቀመጠችው አጠቃላይ አገራዊ ራዕይ በግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት አማካኝነት የአነስተኛ አርሶ አደሮችን ምርታማነትንና ገቢ በመጨመር አስተዋፅኦ ማድረግ ሲሆን ተልዕኮውም በርካታ አነስተኛ አርሶ አደሮችን ምርት እና ገቢ ለማሳደግ የሚያግዙ በአግባቡ ተግባሮቹን የሚወጣ የግብርና ኅብረት ሥራ ዘርፍ በመገንባት ሀ) ራስ ገዝ እና ውጤታማ የኅብረት ሥራ ማህበራት በሁለም የአደራጃጀት እርከን በማደራጀት ውጤታማና ዘላቂታዊ አገልግሎት ለአባሎቻቸው እንዲሰጡ ማድረግ፣ ለ) የግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት ውጤታማ እንዲሆኑ የሚያስችል ድጋፍ እንዲያገኙ የፖሊሲ እና የህግ ማዕቀፍችን መዘርጋት እና አስቻይ ሁኔታዎች መፈጠራቸውን ማረጋገጥ ነው።

የዚህ እስትራተኛ ራዕይ እና ተልእኮ የሚሳካው የግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራትን አንቆ የያዘቸው ቁልፍ የእድገት ማነቆ መፈታትና ወደ ሚፈለገው እድገት አቅጣጫ መሸጋገር ሲችሉ ነው። በመሆኑም እስተራቴጂው ሰባት ቁልፍ ማነቆዎችና አንፃራዊ መፍትሔዎችን ለይቶ አስቀምጧል።

ቁልፍ ማነቆዎች

1. የኅብረት ሥራ ማህበራት በአግባቡ ተግባራዊነታቸውን በብቃት እየሰሩ መሆን አለመሆናቸውን፣ በተቆጣጣሪ እና በአገልግሎት ሰጪ አካላት የተሰጣቸውን ትኩረት እንዲሁም አርሶ አደሮች እና ከእሴት ሰንሰለት ተዋንያን ጋር ያላቸውን ግንኙነት መለካት የሚያስችል ግልፅ የሆኑ አመልካቾች አለመኖር፣ የችግሩ ማጠናጠፍ ኅብረት ሥራ ማህበራት አንዱ ከሌላው በተግባራቸው፣ በአመራር ብቃታቸው፣ ተልዕኳቸውን ማሳካታቸው የሚረጋገጥበት መለኪያ የለም፣ የብቃት ማረጋገጫ የሚሰጥ አካልም የለም፣ የዘረፉ ተዋንያይ አሠራራቸውን የሚያውቁበት ሥርዓት አልተፈጠረም ነው። ስለሆነም የግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት ውጤታማ እንዲሆኑ ይህ ቁልፍ ማነቆ መፈታት አለበት ነው።

2. የኅብረት ሥራ ማህበራት በአግባቡ ተግባራዊነታቸውን ማከናወን የሚያስችሏቸው አቅም የሌላቸው መሆኑ እና የሚደረግላቸው የአቅም ግንባታ ድጋፍ አቅማቸውን በሚፈለገው መጠን ሊያገለብት አለመቻሉ፣ ምክንያት የተለያዩ የአቅም ግንባታዎች በተለያዩ አካላት በተበጣጠሰ መልኩ ይሰጣሉ። ይህም የአቅም ግንባታ ስራ በአንድ ማእከል ባለመሆኑ ክህሎትን እውቀትንና አመለካከትን ለማሻሻል አተኩሮ ሚሰጥ አልነበረም። በመሆኑም ይህ መሰረታዊ ማነቆ መፈታት አለበት።

3. የግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት የፋይናንስ አቅርቦት ስርዓት በዘላቂነት የኅብረት ሥራ ማህበራት በአግባቡ ተግባራዊነታቸውን ለማከናወን የሚያስፈልጓቸውን የፋይናንስ አገልግሎት ማግኘት አለመቻላቸው፣ የግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት የግብይት ስራዎችን፣ የመሰረተ ልማት ግንባታዎችን፣ ሌሎች አስፈላጊ ጉዳዮችን ለመፈጸም እንዲችሉ ፋይናንስ ወሳኝ ቢሆንም የፋይናንስ ተቋማት ውስንነትና ሥርዓት አለመዘረጋት ምክንያት ተግባራዊነታቸውን በአግባቡ መወጣት ስላልቻሉ ይህ ቁልፍ ማነቆ መፈታት ይኖርበታል።

4. የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚሰሩበትን የግብይት መዋቅር እና መሰረተ ልማት በተለይም በምርት ግብይታቸው ለአባሎቻቸው ቀልጣፋና ውጤታማ አገልግሎት መስጠት የሚያስችል አለመሆኑ፣

5. በአግባቡ ተግባራዊነታቸውን ለሚያከናውኑ ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚሰጡ ተጨማሪ አገልግሎቶች በሚፈለገው ደረጃ ላይ አለመድረስ፣

6. ለኅብረት ሥራ ዘርፍ የቁጥጥር እና የህግ ድጋፍ የሚሰጡ የመንግስት ተቋማት በመዋቅር፣ በአቅም እና በተጠሪነት ብቁ ሆነው በአግባቡ ተግባሩን የሚወጣ የኅብረት ሥራ ዘርፍ መፍጠርና መምራት አለመቻል፣

7. በአግባቡ ተግባሩን የሚያከናውን የኅብረት ሥራ ዘርፍን ለማልማት የሚያስችል የኅብረት ሥራ ፖሊሲ እና የህግ ማዕቀፍ በሚገፈገፈው ደረጃ አለመኖር፣

የማነቆዎች መፍቻ ስትራቴጂያዊ ተግባራት

1. ቀጣይነትና ውጤታማ ተግባራትን ብቁ አመራር እና ጠንካራ አስተዳደራዊ መዋቅሮችን መሰረት ያደረጉ መስፈርቶችን በማዘጋጀት በአግባቡ ተግባራዊነታቸውን የሚያከናውኑ ኅብረት ሥራ ማህበራት ተለይተው የላቀ የብቃት ዕውቅና የሚያገኙበትን አሰራር ተግባራዊ ማድረግ፣

2. በትክክል በተቀረፀና በጊዜ በተገደበ የላቀ ብቃት ዕውቅና ለማግኘት በሚያስችል የአቅም ግንባታ አገልግሎት አሰጣጥን በማጠናከር እና በሂደት ይህ ተግባር በኅብረት ሥራ ኮሌጆች የልቀት ማዕከል እንዲከናወን ማድረግ፣

3. የግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት የፋይናንስ አቅርቦት ስርዓት ዘላቂ ለማድረግ፡-

ሀ) የላቀ የብቃት እውቅና ላላቸው እና እውቅናውን ለማግኘት በሂደት ላይ ለሚገኙ የኅብረት ሥራ ማህበራት ላይ ትኩረት የሚያደርግ ተዘዋዋሪ ፈንድ እና የብድር ዋስትና ስርዓት መዘርጋት፣

ለ) የማይክሮ ፋይናንስ ተቋማት/የገጠር ገንዘብ ቁጠላና ብድር ኅብረት ሥራ ማህበራትን አቅም ማጠናከር እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክን ወይም የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ለግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት ማበደር እንዲችሉ አቅማቸውን ማስፋት፣

4. የኅብረት ሥራ ማኅበራትን የግብይት መዋቅር እና መሰረተ ልማት ማሻሻል፡-

ሀ) አርሶ አደሮች ከኅብረት ሥራ ማኅበራት ግብይት ቀጥተኛ ተጠቃሚ እንዲሆኑ የሚያስችል ቀልጣፋ የግብይት ለንስላት መዘርጋት እና የኅብረት ሥራ ዩኒቤኖች እና የመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማኅበራትን ምርት በኮሚሽን ላይ በተመሰረተ አሰራር ለገበያ እንዲያቀርቡ ማድረግ እና

ለ) የገበያ መረጃ ስርዓትን፣ የፍላጎት እና የአቅርቦት ግንኙነት ለንስላትን ማሻሻል፤

5. በአጭር ጊዜ ውስጥ ለኅብረት ሥራ ማኅበራት የሚሰጡ የአዲት፣ የህግ እና የአደረጃጀት አገልግሎቶችን ማጠናከር እና በረጅም ጊዜ ውስጥ እነዚህ አገልግሎቶች በሂደት በኅብረት ሥራ እንቅስቃሴ እና ወይም በሌሎች የግል አገልግሎት ሰጪ ተቋማት እንዲሰጡ ማድረግ፤

6. የፌዴራል እና የክልል የኅብረት ሥራ ማኅበራት ማስፋፊያ አካላትን መዋቅራቸውን፣ አቅማቸውን እና ተጠሪነታቸውን ማሻሻል፤

7. የተሟላ እና ወጥ የሆነ የኅብረት ሥራ ልማት ፖሊሲ እና የህግ ማዕቀፍ ማዘጋጀት ናቸው።

ይህ የግብርና ኅብረት ሥራ ዘርፍ ልማት ስትራቴጂ በግብርና ትራንስፎርሜሽን ካውንስል በ2004 ዓ/ም ጸድቆ በ2005 በጀት ዓመት መተግበር ጀምሯል። ስትራቴጂውን ለማስፈጸም ኃላፊነት የተሰጠው ለፌዴራል ኅብረት ሥራ ኤጀንሲ እና ለአራቱ የክልል ኅብረት ሥራ ማስፈፊያ ኤጀንሲዎች ነው። ስትራቴጂው ቅድሚያ መተግበር የጀመረው በትግራይ፣ በአማራ፣ በኦሮሚያ እና በደቡብ ብሄር በሄረሰቦችና ህዝቦች ክልሎች የግብርና እድገት ፕሮግራም ተግባራዊ በሚያደረጉ የተመረጡ ወረዳዎች ውስጥ ነው።

ስትራቴጂውን ለመተግበርም ሰነዱ በሶስት ዋና ማእቀፎችና በ13 የተለያዩ ክፍሎች ተከፍሎ ቀርቧል። በዝርዝር ሲቃኝ፡-

1. የኅብረት ሥራ ማህበራት ተግባራት

1. የምርት ግብዓት ግዥና ስርዓት
2. የኢክስቴንሽን አገልግሎት
3. የምርት ግብይት (ዕሴት መጨመርን በማካተት)
4. ትርፍ ክፍፍል
5. ሌሎች አገልግሎቶች (ምሳሌ ማስፋፊት፣ የፍጆታ እቃ ማትረብ)

የኅብረት ሥራ የአደረጃጀት እርከን ደረጃ እና አስተዳደር

1. የኅብረት ሥራ የአደረጃጀት እርከን ደረጃ
2. የኅብረት ሥራ የውስጥ ሥራ አመራር እና አስተዳደር
3. የፌዴራል እና የክልል መንግስታት ተግባርና ኃላፊነት (ኢንስፔክሽንን ጨምሮ)

3. ከባቢያዊ አስቸይ ሁኔታዎች

1. የፖሊሲ እና የህግ አስቸይ ሁኔታዎች
2. የኅብረት ሥራ ፋይናንስ
3. የኅብረት ሥራ አቅም ግንባታ
4. የኅብረት ሥራ ኦዲትና የህግ አገልግሎት
5. የኅብረት ሥራ ማኅበራትን ማደራጀት ናቸው።

እነዚህን መሰረታዊ ጉዳዮች ጠንቅቆ አውቆ መተግበር የሚቻለው ስትራቴጂውን ሁሉም የኅብረት ሥራ አካላት ተረድተውት ወደ ራሳቸው ለውጠው መተግበር ሲችሉ ነው። በዋናነት የጉዳዩ ባለቤት የሆኑት ኅብረት ሥራ ማህበራት ይህንን ስትራቴጂ ተግባራዊ ለማድረግ ቁርጠኝነትን ይጠይቃቸዋል።

የተለምዶ አሰራራቸውን ቀይረው በዚህ ስትራቴጂ በተቀመጠው አግባብ መሰረት መመራት የግድ ይላቸዋል። ከኅብረት ሥራ ማስፋፊያ አካላት ለግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚደረግላቸው ቴክኒካል እገዛና ሌሎች ህጋዊ ድጋፎች ይህንን ስትራቴጂ አስመልክቶ መሆን አለበት።

በዚህ ኃላፊነት መጠን ይህ ለሀገራችን ኅብረት ሥራ ህዳሴ መሠረት እንደሚጥል ተስፋ የተጣለበት እስትራቴጂ ተግባራዊ በማድረግ ሰባቱን ማንቆዎች ለመፍታት ከጀምሩ ምን መሠረታዊ ተግባራት መፈፀም ተጀምሯል? በማለት ለጠየቅነው የሚከተለው ምላሽ ተገኝቷል።

የስትራቴጂው የበላይ አስኳል በጠቅላይ ምኒስትሩ የሚመራ የግብርና ትራንስፎርሜሽን ካውንስል ተቋቁሟል። በተዋረድ በግብርና ሚኒስቴር የበላይ መሪነት የክልል የግብርና ቢሮ ሀላፊዎች ያሉበት አስተባባሪ ኮሚቴ ተውቅሯል። በተመሳሳይ ሁኔታ በክልል ደረጃ ስትራቴጂው ተግባራዊ የሚሆንባቸው ዞኖች ያሉ አስተዳዳሪዎችና የግብርና የኅብረት ሥራ ማስፋፊያ አካላት ያቀፈ የክልል አስተባባሪ ኮሚቴዎች በአራቱም ክልሎች ተቋቁሟል። እንደፈጻሚ ተቋም በፌዴራል እና በክልል ኅብረት ሥራ ማስፋፊያ ኤጀንሲዎች ስትራቴጂ ትግበራውን የሚከታተሉ የግብርና ኅብረት ሥራ ዘርፍ ልማት ስትራቴጂ ሲክሬተሪያት ተዋቅሯል። ሲክሬተሪያቱ የእስትራቴጂውን ሠነድ ከእንግሊዝኛ ወደ አማርኛ ቋንቋ በመመለስ ታትሞ እንዲሰራጭ አድርጓል። እንዲሁም እስትራቴጂው የሚፈጸምባቸው ክልሎችና ኅብረት ሥራ ማህበራት ያሉበት ደረጃ ለመለየት ሁሉን ያሳተፈ ግምገማ ተደርጓል። በግምገማው ውጤት በ2005 በጀት ዓመት ትኩረት ተሰጥቶ እንዲሰራበት ስምምነት የተደረሰበት በሰሊጥ ግብይት ለተሰማሩ ኅብረት ሥራ ዩኒየኖች ቅድሚያ ድጋፍ ማድረግ በቀጣይ የቡና ግብይት ኅብረት ሥራ ማህበራትን መደገፍና ተጓዳኝ ሥራዎችን መፈጸም ነው። በዚሁ መሠረት በእስትራቴጂው ትግበራ የመጀመሪያ ዓመት የተመዘገቡ ውጤቶች፡-

1. የኅብረት ሥራ የላቀ ብቃት ዕውቅና ለመስጠት

ቅድመ ዝግጅት ሥራ በኅብረት ሥራ ማህበራት የላቀ ብቃት ማረጋገጫ አሰጣጥ ጥናት እንዲደረግ በግብርና ትራንስፎርሜሽን ኤጀንሲ አማካኝነት ለእንግሊዝ ኅብረት ሥራ ኮሌጅ ተሰጥቶ ለአንድ አመት ጥናቱ ሲጠና ቆይቶ አሁን ለትግበራ በሚያመች መልኩ እየተዘጋጀ ይገኛል። በቀጣይ አመት በተወሰኑ ኅብረት ሥራ ማህበራት ላይ ተግባራዊ ይሆናል ተብሎ ይጠበቃል።

2. የኅብረት ሥራ የልዕቀት ማዕከል ማቋቋም በተመለከተ፤

አርዳይታ ኅብረት ሥራ ኮሌጅ የልዕቀት ማዕከል ሆኖ እንዲያገለግል ተመርጧል። በግብርና ትራንስፎርሜሽን ኤጀንሲ አማካኝነት በእንግሊዝ ኅብረት ሥራ ኮሌጅ ውስጣዊ አደረጃጀቱና ለልዕቀት ማዕከል ብቃቱን

ማጥናት፣ የውስጥ አሰራር ችግሮች መለየት፣ የስልጠና ስርዓት ትምህርት ማዘጋጀት እና ኮሌጁን ወደ ልዕቀት ማዕከልነት የሚያሸጋግር ቢዝነስ ፕላን ዝግጅት እየተሠራ ነው።

3. የኅብረት ሥራ የፋይናንስ አቅርቦትን ማሻሻል

በስትራቴጂው ትግበራ ጀምሮ ዓመት ለ9 ኅብረት ሥራ ዩኒየኖች የፋይናንስ አቅርቦት እንዲመቻችላቸው ድጋፍ ተደርጓል። በተሰጠው ድጋፍ ዩኒየኖች ከአባሎቻቸው ምርት በማሰባሰብ ግብይት እንዲፈፀሙ ብር 354,614,444 ብድር ማግኘት ችለዋል።

ቁ.ቁ	ክልል	ብድር ያገኙ ህ/ሥ/ ዩ ብዛት	የተሰማሩበት ሰዓል	የተገኘ ብድር መጠን
1	ትግራይ	1	ሰሊጥ	25,000,000
2	አማራ	4	ሰሊጥ	100,000,000
3	ደቡብ ብ/ብ/ሀ/	2	ቡና	207,614,444
4	አርሜያ	2	ቡና	22,000,000
ድምር		9		354,614,444

4. የኅብረት ሥራ ማህበራትን የግብይት መዋቅር እና መሰረተ ልማት ማሻሻል

የግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት ግብይት ሰንሰለት ለማሳጠር ትኩረት ተደርጎ እየተሠራ ነው። በሰሊጥ፣ በቡና፣ በስንዴ፣ በጤፍ፣ በገብስ፣ በሽንብራ ግብይት የተሰማሩ ኅብረት ሥራ ዩኒየኖች አመራር አካላት እና ለኅብረት ሥራ ማስፋፊያ አካላት ወደ ግብይት ሊያስገባ የሚችል ስልጠና ተዘጋጅቶ ተሰጥቷል።

ለግብይት ቅድመ ዝግጅት ድጋፍ አሰጣጥ ምቹ እንዲሆን 43 የኅብረት ሥራ ዩኒየኖች ተመርጠዋል። ቅድሚያ በሰሊጥ በመቀጠል በቡና ግብይት ለተሰማሩ ኅብረት ስራ ዩኒየኖች እና በሌሎች የግብርና ምርቶች የትኩረት ቅደም ተከተል ተቀምጧል። በዚሁ መሠረት የስትራቴጂው ትግበራ የመጀመሪያ ዓመት በተደረገ የጋራ ጥረት 4 ዩኒየኖች 18,350 ኩንታል ሰሊጥ ለውጭ ገበያ እንዲልኩ በተደረገው ድጋፍ 3,054,580 የአሜሪካ ዶላር ገቢ ለማግኘት ተችሏል።

በስተራተኛው ትግበራ የሰሊጥ ምርት ለመጀመሪያ ጊዜ ለውጭ ገበያ ሲላክ

በዚህ የግብይት ድጋፍ የኮሚሽን አሰራር በኅብረት ሥራ ማህበራትና ዩኒየኖች መካከል እንዲጀመር መሰረት ተጥሏል። በዚህም የኅብረት ሥራ ማህበራቱ የመደራደር አቅም እንዲጎለብት ሆኗል።

በ2005 ዓ.ም ግብይት ያከናወኑ የግብይት

ጽሁፍ	አቶ	የተሰጠው አቶ	የተሰጠው አቶ		ጠቅላላ የተሰጠው አቶ	ጠቅላላ የተሰጠው አቶ
			ጠቅላላ	አቶ		
ጠቅላላ	70000	7114		5700	1414	874000
መተማ	230628	13115	7985	3990	1140	694260
ጠቅላላ	142000	8089	1709	6380		1110120
ጠቅላላ		3704		2280	1424	376200
ጠቅላላ	442628	32021.7	9694	18350	3977.66	3054580

ምንጭ ሪፖርት ላይ የተመሰረተ

በዚህም እንቅስቃሴ በፌዴራል ኅብረት ሥራ ኤጀንሲ ተቋርጦ የነበረው የውጭ ግብይት ድጋፍ በስተራተኛው እንዲጀምር ተደረጓል።

በዚህኛው አሠራር ከዚህ በፊት ማህበራቱ ምርቶቻቸውን ለውጭ ገበያ ለመላክ ይጠቀሙበት የነበረውን ረጅም አካሄድ በማሻሻል በህጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ ብቻ መላክ እንዲችሉ ከብሄራዊ ባንክ ጋር ስምምነት ላይ ተደርሶ እንዲሰተናገዱ ተደርጓል።

5. የግብይት መሰረተ ልማት ማሻሻል

የግብይት መሰረተ ልማት ግንባታ የስተራተኛው አንዱ አካል ነው። ተግባሩን ለመፈጸም ጅምር ሰራዎች እየተከናወኑ ነው። በመጀመሪያ የግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት አቅም ገንቢዎችን በመለየት እና ለኅብረት ሥራ ማህበራቱ የሚሰጡት ድጋፍ በስተራተኛው መሰረት እንዲሆን ከአቅም ገንቢዎች ጋር በመወያየት የጋራ መግባባት እንዲፈጠር ተደርጓል። በዚህ መሰረት ከአግራቴራ እና ከኤስ ኤን ቪ ጋር የመግባቢያ ሰነድ ተፈረሟል።

ከUSAID በተገኘው ድጋፍ በሁለት ክልሎች ለአራት የሰሊጥ ግብይት ዩኒየኖች 5000 ሜ/ቶን የሚይዙ አራት መጋዘኖች መገንባት ተጀምሯል። እያንዳንዱ መጋዘን 5000 ቶን መያዝ አቅም አለው። የወጪው ግምት ብር 37,615,926.00 እንደሚሆን ተገምቷል። የዚህ ወጪ ብር 26,240,066.60 በዩኤስ አይዲ ግራንት ቀሪው ብር 11,375,859.40 በዩኒየኖች እንደሚሸፈን ታቅዷል።

ተ.ቁ	ግንባታ የሚደረግበት	የወጪ ድርሻ ስጦታ		
		የ አስ አይዲ 70 ከመቶ	የገንዘብ 30 ከመቶ	ጠቅላላ ወጪ
1	ሰሊጥ ዩኒየን	6,601,126.00	2,959,170.00	9,560,296.00
2	መተማ ዩኒየን	6,507,774.95	2,789,047.00	9,296,821.95
3	ዳንሻ ዩኒየን	6,268,814.35	2,686,634.70	8,955,449.05
4	ሰሊጥ ዩኒየን	6,862,351.30	2,941,007.70	9,803,359.00
ጽሁፍ		26,240,066.60	11,375,859.40	37,615,926.00

ምንጭ ሪፖርት ላይ የተመሰረተ

6. የኅብረት ሥራ ኤጀት እና የህግ አገልግሎትን ማሻሻል

የኅብረት ሥራ ኤጀት ጥራትና ተደራሽነትን እና የህግ አገልግሎት ጥራትና ተደራሽነት ለማሻሻል እንዲቻል በፌዴራል ኅብረት ሥራ ኤጀንሲ አማካኝነት አንድ አገራዊ የሆነ የኅብረት ሥራ ኤጀት ማንዋል እንዲዘጋጅ ተደርጓል። በመመሪያው ላይ ዕኩል ግንዛቤ እንዲፈጠር ከክልል እስከ ወረዳ ለሚገኙ የኅብረት ሥራ ኤጀቶች ስልጠና ተሰጥቷል። በተፈጠረው አቅም ጅምር ስራዎች እየተከናወኑ ይገኛል።

7. የፌዴራል እና የክልል የኅብረት ሥራ ማህበራት ማስፋፊያ አካላትን መዋቅራቸውን፣ አቅማቸውን እና ተጠሪነታቸውን ማሻሻል፤

የፌዴራልና የክልል የኅብረት ሥራ ማስፋፊያ አካላት ለተለያዩ ተቋማት ተጠሪ መሆን በአገልግሎት አሰጣጥ ስትራቴጂውን ወጥ በሆነ መልኩ ለመምራት ይቸግራል። ይህንን የተጠሪነት ችግር እንዲፈታ በግብርና ትራንስፎርሜሽን ካውንስል ተወስኗል። በወሳኔው መሠረት በፌዴራል ደረጃ ለግብርና ሚኒስቴር፣ በክልል ደረጃ ከደቡብ ብሄር ብሄረሰቦች እና ህዝቦች ክልል በስተቀር ሌሎች ተጠሪነታቸው ለግብርና ቢሮ እንዲሆኑ ተደርጓል። የደቡብ ክልል የኅብረት ሥራ ማስፋፊያ አካሉ በቢሮ ደረጃ የተዋቀረ በመሆኑ እንዳለ እንዲቀጥል ሆኗል።

8. ግንኙነትን ማጠናከርና ክትትል ሥራ

የኅብረት ሥራ ዩኒየን አመራሮች እና ስራ አስኪያጆች እንዲሁም ከትግራይና ከአማራ ክልል የተወጣጡ የህብረት ሥራ ማስፋፊያ አካላትና የግብርና ባለሙያዎች 31 ከምርት ገበያ 1፣ ACID/VOCA 3፣ ከኢትዮጵያ ግብርና ትራንስፎርሜሽን ኤጀንሲ 5፣ ከአግራቴራ 1፣ ከኤስ ኤን ቪ 2 በአጠቃላይ 85 ተሳታፊዎች የ2005ዓ.ም አፈጻጸም በጋራ ገምግሟል። ተያይዞም በ2006 ዓ/ም ለሚከናወኑ ተግባራት፣ የዩኒየኖችና ፈጻሚ አካላት ከአቅም ገንቢዎች ጋር ስለሚኖራቸው ትስስር የጋራ ግንዛቤ ተይዟል።

ሆኖም ከአቅም ገንቢዎች የተወሰኑት ACID/VOCA - አግራቴራ -ክፍሰርቭ - ሳሳካዋ ግሎባል 2000 ፋርም አፍሪካ - የአለም ምግብ ፕሮግራም ኤስ ኤን ቪ እና ኑፊክ ተግባሮቻቸውን በስትራቴጂው መሰረት መፈፀም ደረጃ ላይ አለመሆናቸው ታውቋል። በዚህ አጋጣሚ የተገባው ቃል-ኪዳን እንዲፈፀም ግንኙነቱ መጠናከር እንደሚገባው መጠቀም እንደወሰነ።

በአጠቃላይ ራዕዩ እንዲሳካ በቀጣይ ስትራቴጂውን አጠናክሮ በመቀጠል በተለይ ያልተጀመሩ ተግባራትን በማካተት፣ በጅምር ላይ ያሉ ስራዎችንን በማጠናከር ስትራቴጂው ላይ እንደተቀመጠው ተግባሮቻቸውን በአግባቡ የሚወጡ የግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራትን በመፍጠር እና የዚህን ተሞክሮ በሁሉም አገራት ክፍል ማስፋት ይገባል እንላለን።

አበይት ከንውኖች

ከኢትዮጵያ ድህነትንና ኋላቀርነትን ለማስወገድ መንግስት የነደፋቸውን የልማት ፖሊሲዎች ስትራቴጂዎችና ዕቅዶች እውን ለማድረግ ከምንጊዜውም የበለጠ የሁሉንም ጥረት የሚጠይቅበት ደረጃ ላይ መገኘታችን እሙን ነው። በተለይም የኅብረት ሥራ ማኅበራት ሕዝብን ተጠቃሚ የሚያደርግ የልማት ፖሊሲ ለመተግበር ሶስተኛ የልማት ለማራጭ በመሆናቸው ብዙ ድርሻ ይጠበቅባቸዋል።

በኢኮኖሚው ውስጥ መሪ የሆነው የግብርናው ዘርፍ በከፍተኛ ፍጥነት እድገት ወደ ኢንዱስትሪው እንዲሸጋገር የአርሶ አደሩን የአመራረት ዘይቤ መለወጥ፣ አዳዲስ ቴክኖሎጂዎችን አሰራሮችንና የምርት ግብዓቶችን በጊዜና በበታ ማሟላት ይጠይቃል። ለዕቅዶቻችን ማስፈጸሚያ የሚጠይቀንን መዋከላ ንዋይና የሀገር ውስጥ የፋይናንስ እጥረትን ለመቀነስ የቁጠባ ባህላችንን ማሳደግ ወቅታዊ ጉዳይ ነው። በመሆኑም የአግሮ ፕሮሰስ ኢንዱስትሪዎችን በገጠር ማዳረስና የገበያውን ሥርዓት ማሻሻል ደግሞ የማይታለፍ ተግባር ነው።

የኅብረት ሥራ ማኅበራትም ይህንን ሁሉ ኃላፊነት በንቃት ለመወጣት እየሠሩ ነው። ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ልማት በማስፋፋት የሕዝቡን የልማትና ፍትሀዊ ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ የማይተካ ተግባርም እየፈጸሙ ነው።

የፌዴራልና የክልል ኅብረት ሥራ ኃላፊዎችና ባለሙያዎች
የ2005 ዓ.ም 9ወራት አፈፃፀም በጋራ ሲገመገሙ

ቅንብር በአበራ በቀለ

ጤናማ የኅብረት ሥራ ማኅበርና ተቋማት ለመፍጠር ሥራዎቻቸውንም እንዲያቀላጥፉ የቴክኒክ ድጋፍ ለመስጠትና በሕንጻቸው መሠረት መሥራታቸውንም ለመቆጣጠር መንግሥት በፌዴራልና በክልል ደረጃ መዋቅር ዘርግቷል። በአምስት ዓመቱ የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ በኅብረት ሥራ ዘርፍ የኅብረት ሥራ ማህበራትን አደረጃጀት፣ አሠራርንና የሰው ሀይል አቅምን በማሻሻል የኅብረት ሥራ ማህበራት ለማስፋፋት የሚያስችሉ ተግባራት ታቅደዋል።

በተዘረጋው የአሠራር ሥርዓትም በ2005 ዓ.ም የበጀት ዘመን 9 ወራት የተፈጸሙ የኅብረት ሥራ ዘርፍ አበይት ከንውኖች በሚከተለው መልኩ ተቃኝተዋል።

የኅብረት ሥራ ዘርፍ ሪፎርም አተገባበር

የዓለምና የሀገራችን ተጨባጭ ሁኔታ ሥራዎቻችንና የምንሰጣቸውን አገልግሎቶች ፈጣን እንዲሆኑ ይጠይቃል። የፌዴራል ኅብረት ሥራ ኤጀንሲ የተሰጠውን ተልዕኮ ተግባራዊ ለማድረግ በዚሁ የተሰከ ቁመና ሊኖረው ይገባል። ቀልጣፋ የሆነ አሰራር ማስፈን የሚችል ቁመና እንዲፈጠር ተቋማዊ አደረጃጀት ወሳኝ በመሆኑ በመሠረታዊ የሥራ ሂደት ጥናት አሠራሩን ፊትሾ ቀድሞ የነበረውን የሥራ ሂደት በማሻሻል በሁለት የቴክኒክ የሥራ ሂደቶች እና ምንም የአሰራር ሥርዓት ያልተጠናላቸው የድጋፍ ሰጪ የሥራ ሂደቶችን ጥናታቸው እንዲጠናቀቅ በማድረግ አምስት የሥራ ሂደቶችን በማደራጀት ወደ ሥራ እንዲገቡ ተደርጓል። በዚህም ለውጥ ምክንያት የህዳሴውን እቅዶቻችንን ለማሳካት ሁሉም የድርሻውን የሚያበረክትበት ምቹ የሥራ ሁኔታ ለመፍጠር ጥረት እየተደረገ ነው።

ሁሉን አቀፍ የሴቶችን ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ ዕቅድ ሲዘጋጅ፣ ፕሮግራሞች ሲቀረፁና ሲተገበሩ እንዲሁም በሌሎች ጉዳዮች ላይ ሴቶችን የሚመለከቱ መሠረታዊ ጉዳዮች በእግባቡ እንዲካተቱ የሚከታተል ባለሙያ በቀድሞ አደረጃጀት ስላልነበረ በቅጥር እንዲሟላ ተደርጓል።

በኅብረት ሥራ ማህበራት ተግባራዊ የዕድገትና ትንበድሮሜሽን ዕቅድ ይሳካል

በዚሁ መሠረት ሠራተኛው የሀገራችንን ህዳሴ ጉዞ መሠረታዊ ጉዳዮች ጠንቅቆ አውቆ በመረዳት የበኩሉን ሚና እንዲጫወት ለማድረግ እና የሲቪል ሰርቪስ የለውጥ ሠራዊት ግንባታ አተገባበር የተሟላ ግልፅኝነትን ለመፍጠር እና ለዜጎች ቀልጣፋ፣ ተጠያቂነትና ጥራት ያለው፣ ፍትሃዊና እኩልነትን ያረጋገጠ መንግስታዊ አገልግሎት ለማቅረብ እንዲቻል በዜጎች ቻርተር ላይ አቅሙ እንዲገነባ ተደርጓል።

በፕሮግራም በጀት አሠራር መሠረት ዕቅድ በማዘጋጀት ሠራተኞች ሥራዎችን በውጤት ተኮር የአሠራር ሥርዓት መሠረት ተፈራርመው ማከናወን ጀምረዋል። በየደረጃው የሚገኙ ፈፃሚዎች ሥራዎችን በጋራ ይገመግማሉ። ስለሆነም ለስኬቱ ጅምሩ ተጠናክሮ እንደሚቀጥል ተስፋው ብሩህ ነው።

የኅብረት ሥራ ንቅናቄ መድረክ

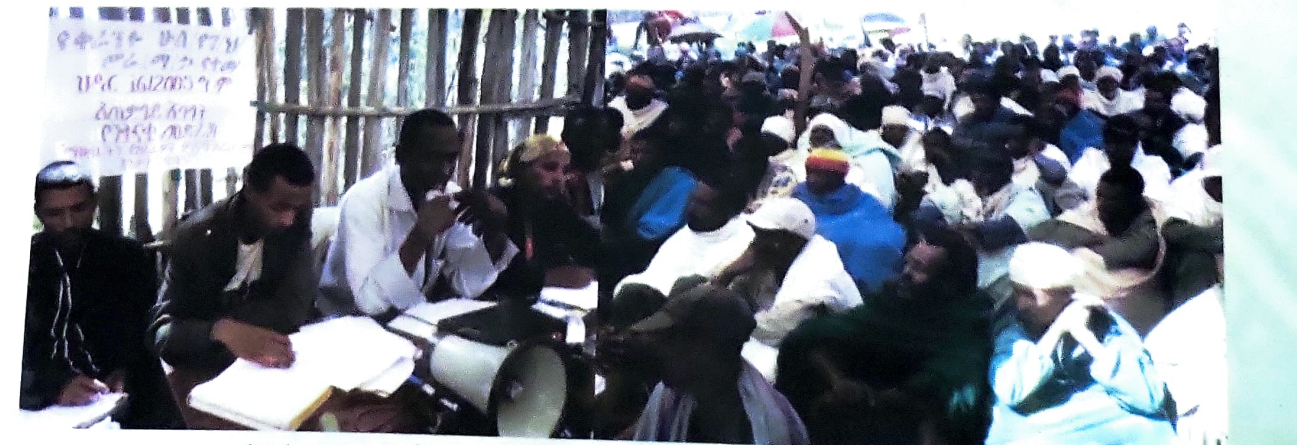
ኅብረት ሥራ ማኅበራት ደህንነታቸው ተጠብቆ የተቋቋሙበትን ዓላማ እንዲያሳኩ ያሉበትን ተጨባጭ ሁኔታ የሚያሳውቅ የዘርፉ ተዋንያን በጋራ የሚመክሩበት ነው። በመሆኑም ሁሉም ድርሻውን አውቆ ለመፍትሔ እንዲተጋ የሚነቃቃበት ነው። ይህንንም ዓላማ ለማሳካት በአማራ እና በትግራይ የተካሄዱትን ያለፈውን ዓመት መድረኮች ጠንካራና ደካማ ጎኖች በመገምገም በድጋሚ መድረኩን ማካሄድ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ የተዘጋጀውን የንቅናቄ ሰነድ እንደገና በመከለስና በማዘጋጀት መድረኩ እንዲካሄድ ለማድረግ የሚያስችል የቅድመ ዝግጅት ስራዎች ተሰርተው ከክልል ጀምሮ እስከ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማኅበራት ድረስ በተጠናከረ ሁኔታ በመካሄድ ላይ ይገኛል።

በደቡብ ብ/ብ/ሕ ክልል በ2004 ዓ.ም በተጠናከረ ሁኔታ ንቅናቄው የተካሄደ ሲሆን በ2005 ዓ/ም ንቅናቄ ያልተካሄደባቸውን ቀበሌዎች በመለየት ንቅናቄውን አስቀጥሎ እየተሄደበት ነው። በኦሮሚያ ክልል በ2004 ዓ.ም ቅድመ ዝግጅት ሥራዎች ተጠናቀው በዚህ ዓመት ሥር ነቀል ንቅናቄ በመካሄድ ላይ ይገኛል።

በአዲስ አበባ አስተዳደር፣ ድራዳዋ አስተዳደርና ቤንሻንጉል ጉምዝ ክልሎች የንቅናቄ ሰነድ በማዘጋጀት ጅምር ሥራዎች ላይ መሆናቸውን ከሪፖርቶች መረዳት ተችሏል። ሱማሌ፣ አፋርና ጋምቤላ የንቅናቄ ሰነድ አዘጋጅተው የበጀት ሁኔታዎችን በመጠባበቅ ላይ በመሆናቸው በቀጣይ ንቅናቄው የተሟላና ሀገራዊ እንዲሆን ትኩረት ይጠይቃል።

እስካሁን በተደረገው የተቀናጀና የተደራጀ ጥረት የኅብረት ሥራ ንቅናቄ በተሳካባቸው አካባቢዎች የሚከተለውን ውጤት ተመዘግቧል።

የአመለካከትና የአስተሳሰብ ለውጥ እንዲመጣና፣ የአባላት የባለቤትነት ስሜት እንዲጎለብት ተደርጓል፣ የአመራር ትኩረት ተሻሽሏል፣ የገንዘብ ጎድለትና ብክነት እንዲሁም የብድር አመላለስ ሁኔታ ተሻሽሏል፣ የማህበራትን ገንዘብና ንብረት የሚመዘብሩ አመራሮች ከጋላፊነታቸው እንዲነሱና ለሕግ እንዲቀርቡ ከፍተኛ አስተዋፅዖ ከመደረጉም በላይ የአባላት ቁጥር እንዲጨምር ከፍተኛ እገዛ ማድረጉም በየአካባቢው ተመዝግቧል።

የሁለገብ ገበሬዎች ኅብረት ስራ ማህበራት የንቅናቄ መድረክ /አማራ ክልል/ በኅብረት ሥራ ማህበራት ተማትፎ የዕድገትና ትንበዢሮሜሽን ዕቅድ ይሳካል

የኅብረት ሥራን ማደራጀት

ዜጎችን ከድህነት የሚያላቅቁ ሀገርን ወደ ዕድገት የሚያሸጋግሩ የኅብረት ሥራዎችን ማስፋፋት የዘርፉ ዋና ተግባር ነው። በመሆኑም የኅብረት ሥራ ልማትን ዘላቂ የዕድገት ምንጭ አድርጎ ለማስቀጠል በየደረጃው በሚገኙ በኅብረት ሥራ ማህበራት ማስፋፊያ አካላት በበጀት ዓመቱ 9 ወራት ውስጥ ሠፊ ሥራ ተሰርቷል።

የአባላትን ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ችግሮች ሊያቃልሉና ለዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ መሳካት የበኩላቸውን አስተዋፅኦ ሊያበረክቱ የሚችሉ 1,078,112 ወንድ 604,070 ሴት በድምሩ 1,682,182 አባላት እና 325,739,663 ብር ካፒታል ያላቸው 3,991 መሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራትና 45 የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየኖች ለማደራጀት ታቅዶ 563,439 ወንድ 195,467 ሴት በድምሩ 758,906 አባላት እና 122,245,042 ብር ካፒታል ያላቸው 4,808 የተለያዩ መሠረታዊ የህብረት ስራ ማህበራት ተደራጅተዋል። ከዚህ በተጨማሪ በመሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት ደረጃ ያሉ የአቅም ችግሮችን ሊፈቱና አባላትን ይበልጥ ተጠቃሚ ሊያደርጉ የሚችሉ 28 የኅብረት ሥራ ዩኒየኖች ተደራጅተዋል።

የአሠራር ሥርዓት ዝርጋታ

ከተለምዶ አሰራሮች ተላቆ በተሻሻሉ አሠራሮች ውጤት ለማምጣት አዲስ ሥርዓት መትከል ይጠይቃል። ሥርዓቱን ፀንቶ የሚያቆመው ደግሞ ሕግና መመሪያ መሆኑ አይካድም። ስለዚህ በኅብረት ሥራ ዘርፍ ሥርዓቱን ለማስረፅ ሁልጊዜም ችግሮችን በመለየት የመመሪያ ዝግጅት በዕቅድ ተይዞ ይሠራል። እስካሁን ከ 17 በላይ መመሪያዎች ፀድቀው በስራላይ ውለዋል። ዘንድሮም የህብረት ስራ ማህበራት ያላቸውን የፋይናንስ ስርዓት ችግር ለመቅረፍ ወጥ የሆነ የፋይናንስ አጠቃቀም መመሪያ ተዘጋጅቶ ቀርቧል።

ቀደም ሲል በኢንዱስትሪ የተዘጋጁትን የኅብረት ስራ የሰው ሃይል አስተዳደር፣ ግብይት መመሪያ እና የግዢ መመሪያዎች ያሉባቸውን ክፍተቶች በመለየት የማሻሻያ ፍሬም ወርክ ተዘጋጅቷል። በተጨማሪም 2 ሞዴል የንግድ ሥራ እቅድ (Business Plan) የመጀመሪያው ረቂቅ ሠነድ ተዘጋጅቶ ለአስተያየት ቀርቧል።

የኅብረት ሥራ ጥናትና ምርምር

በማያቋርጥ የልማት እንቅስቃሴ ውስጥ የሚያልፍ የልማት ተቋም የተሻለ ደረጃ እንዲደርስ በምርምር የታዘ ወጪን መሆን እንዳለበት ይታመናል። በዚህ እምነት የኅብረት ሥራ ዘርፍ ማነቆዎችን ለመለየት ጥንካሬዎችንና ተሞክሮዎችን ከአንዱ ክልል ወደሌላው ለማድረስ የጥናትና ምርምር ሥራዎች በመደበኛነት ይሠራሉ። በዚህ መስክ ባለፉት ዘጠኝ ወራት

- በማዕድን የኅብረት ሥራ ማህበራት ችግሮችና መፍትሔዎቻቸው፤
- በመሠረታዊ እና በዩኒየኖች የኅብረት ሥራ ማህበራት መካከል በሚደረጉ ግንኙነቶች ላይ የሚታዩ ችግሮችና መፍትሔዎቻቸው እና
- የኅብረት ሥራ ማስፋፊያ አካላት የአገልግሎት አሰጣጥ ሠነድ ዝግጅት ጥናቶች በመካሄድ ላይ ናቸው።

የኅብረት ሥራ ትምህርትና ስልጠና

በኅብረት ሥራ ዘርፍ የሚታየውን የመፈፀምና የማስፈፀም አቅም ክፍተት ለማጥበብ የኅብረት ሥራ ንድፈ ሀሳብና ትግበራ፣ የኅብረት ሥራ አደረጃጀት፣ ሥራ አመራርና የኅብረት ሥራ ግብይት እንዲሁም የንግድ ዕቅድ አዘገጃጀት ላይ የስልጠና ማንዋሎች ተዘጋጅተዋል። በተጨማሪም በፕሮጀክትና በመደበኛ ፕሮግራም የተለያዩ ስልጠናዎችን ተሰጥተዋል።

ባለፉት ዘጠኝ ወራት በኅብረት ሥራ ዘርፍ ለ88,135 የህብረት ስራ ማህበራት አመራር አካላት፣ ለ27,226 የህብረት ስራ ማህበራት ቅጥር ሠራተኞችና ለ2,391,010 የህብረት ስራ ማህበራት አባላትና ለ3,812 የህብረት ስራ ባለሙያዎች ትምህርትና ስልጠና ለመስጠት ታቅዶ ለ 51,498 የህብረት ስራ ማህበራት አመራር አካላት፣ ለ4,130 የህብረት ስራ ማህበራት ቅጥር ሠራተኞችና ለ2,650,460 የህብረት ስራ ማህበራት አባላትና ለ1,682 የህብረት ስራ ባለሙያዎች ስልጠናዎች በፌዴራልና በክልሎች ተሰጥተዋል።

የኅብረት ሥራ ኢንቨስትመንት

የህብረት ስራ ማህበራትን ደህንነት በመመርመር ችግሮችን የሚያሳይ መሣሪያና ሥርዓት አንዱ የኅብረት ሥራ ኢንቨስትመንት ስራ ነው። ከሕጎች፣ ከደንቦችና መመሪያዎች ያልነገጡ አሰራሮችን ፈጥሮ የሚያቃና የማስጠንቀቂያ ደወልም ነው። በዘርፉ ተግባሩን እንደወትሮው ለመወጣት በዚህ ዓመት ለ21,392 መሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራትና ለ209 የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየኖች የኢንቨስትመንት አገልግሎት ለመስጠት ታቅዶ በ15,079 መሠረታዊ የህብረት ስራ ማህበራትና በ205 የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየኖች የኢንቨስትመንት ሥራ ተካሂዷል። ኢንቨስትመንት በተካሄደባቸው በአንዳንድ ኅብረት ሥራ ማህበራት ላይ የኅብረት ሥራ ማህበራት ሕጎችን አክብሮ አለመንቀሳቀስ የተስተዋለ ሲሆን ደህንንም ለማስተካከል የተለያዩ እርምጃዎች በመወሰድ ላይ ናቸው።

የኅብረት ሥራ አዲት አገልግሎት

በኅብረት ሥራ ማህበራት ጤናማ የፋይናንስ እንቅስቃሴ እንዲኖር በዓመት አንድ ጊዜ የአዲት አገልግሎት ለሁሉም ማህበራት ማድረስ በሕግ የተደነገገ ግዴታ ነው። ሕጉን ለመፈጸምም ባለፉት 9 ወራት ለ18,762 መሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራትና ለ185 የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየኖች የአዲት አገልግሎት ለመስጠት ታቅዶ ለ8,107 መሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራትና ለ92 የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየኖች የአዲት አገልግሎት ተሰጥቷል።

በአዲት አገልግሎቱ የኅብረት ሥራ ማህበራት ያገኙት የትርፍና የኪሳራ መጠን እንዲሁም የጉድለት መጠን ተለይቷል። በሂሳብ ምርመራው ብር 21,510,842.46 ጉድለት ሲመዘገብ 168,556,539 ብር ደግሞ የተጣራ ትርፍ መሆኑ ተረጋግጧል። ከተገኘው የተጣራ ትርፍ 88,258,079 ብር ለአባላት የትርፍ ክፍፍል ተካሂዶ ቀሪው ደግሞ የማህበራቱን ጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔ የሚጠብቅ ሆኗል።

የኅብረት ሥራ ህግ ጉዳዮች

የኅብረት ሥራ ማህበራት ሀብትና ንብረት በሕገወጦች የምዝገባ መረብ ተጨልፎና ባክና ልማቱ እንዲፈቀዱ በዘርፉ የሕግ ድጋፍ ይደረጋል። በዚህ መሠረት የኅብረት ሥራ ማህበራትን ወክሎ ክስ ለመመስረት እንዲሁም የምክር አገልግሎትና ሌሎች የህግ ድጋፎችን ለመስጠት ለ5,412 መሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራትና ለ72 የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየኖች የሕግ አገልግሎት

ለመስጠት ታቅዶ ለ2599 መሠረታዊ የህብረት ስራ ማህበራትና ለ42 የህብረት ስራ ዩኒየኖች የሕግ ድጋፍ አገልግሎት ተሰጥቷል። በተሰጠው ድጋፍም በልዩልዩ ምክንያት የባክነ ገንዘብ ተሰብስቧል። በኢንቨስትመንት ሕጉ የተፈቀደው ጥቅምም እንዲከበር ተደርጓል።

የግብአት አቅርቦት

የአርሶ አደሩንና የአርብዩ አደሩን ምርትና ምርታማነት በማሳደግ በኩል ከፍተኛ አስተዋፅኦ ያላቸውን የተሻሻሉ ግብዓቶችን በተመጣጣኝ ዋጋና በወቅቱ ባሉበት ቦታ ለማድረስ 4,829,140 ኩ/ል ዳፕ፣ 2,617,180 ኩ/ል ዩሪያ፣ 327,904 ኩ/ል ምርጥ ዘር፣ 313,015 ሊትር ፀረ አረም (2-4D)፣ 1,440 የወሀ ሞተር፣ 1,220 ትርድል ፓምፕ፣ 120 ጠብታ፣ 1,750 የንብ ቀፎ ታቅዶ 1,284,170 ኩ/ል ዳፕ፣ 1,086,475 ኩ/ል ዩሪያ፣ 95,411 ኩ/ል ምርጥ ዘር፣ 27410 ሊትር ፀረ አረም፣ 807 የወሀ ሞተር፣ 470 ትርድል ፓምፕና 1830 የንብ ቀፎዎች በኅብረት ሥራ ማህበራት በኩል ለማቅረብ ተችሏል።

ለገበያ የቀረቡ ምርትና አገልግሎቶች

አባላት ላመረቱት ምርት የተሻለ ዋጋ እንዲያገኙና የተለያዩ ሽቀጣ ሽቀጦችን በተመጣጣኝ ዋጋ ማግኘት እንዲችሉ ለማድረግ 4,273,015 ኩ/ል የተለያዩ የሰብል ምርቶችን፣ 90,899,721 ሊትር ወተት፣ 64,946 የቁም እንሰሳት፣ 1,250 የንብ ቀፎ፣ 112,016 ኩ/ል ማር፣ 72,381 ኩ/ል ዓሣ፣ 48338 ኪ/ግ ወርቅ፣ 807,632 ኪ/ግ ታንታለም፣ 31,000 ኩ/ል ዕጣን፣ 71,551,146 ብር የሚያወጣ ድንጋይና አሸዋ፣ 2,464,771,524 ብር የሚያወጡ ሽቀጣ ሽቀጦች ለገበያና ለአባላቱ ለማቅረብ ታቅዶ 127,626,679 ኩ/ል የተለያዩ የሰብል ምርቶች፣ 3765139 ሊትር ወተት፣ 643 የቁም እንሰሳት፣ 1,250 የንብ ቀፎ፣ 994 ኩ/ል ማር፣ 2576 ኩ/ል ዓሣ፣ 5141 ኪ/ግ ወርቅ፣ 79259 ኪ/ግ ታንታለም፣ 18945 ኩ/ል ዕጣን፣ 9,980,627 ብር የሚያወጣ ድንጋይና አሸዋ፣ 311,546,094 ብር የሚያወጡ ሽቀጣ ሽቀጦች በኅብረት ሥራ ማህበራት በኩል ለገበያና ለአባላቱ በማቅረብ ግብይቱ የተሳለጠ እንዲሆን ተደርጓል። በሌላ በኩል ደግሞ የግብይት ትስስሩ በመዋቅር የታዘዘ ባይሆንም ልዩ ድጋፍ በሚሸከሙ ክልሎች በእንሰሳት ግብይት ትስስር እንዲፈጥሩ መቻላቸው ድጋፍ ተደርጓል። በመሆኑም የአገልግሎቱ ውጤታማነት ቀጣይ እንዲሆን ሊታሰብበት ይገባል።

በኅብረት ሥራ ማኅበራት ገበያ ለማረጋገጥ

በምግብ ሽቀጥ አቅርቦት የተፈጠረውን ክፍተት ለመሙላት ማህበራት ጥረት አድረገዋል። በሦስት ክልሎች ብቻ 26335244 ሊትር የምግብ ዘይት 1012062 ኩል ስኳር 341951 ኩል የምግብ እህል 159572760 ቶን ሸቀጣሽቀጥ ከአምራችና ጅምላ ነጋዴዎች በመረከብ ለሕዝብ በዋጋው አከፋፍለዋል። የተቀሩትን ክልሎች በዚሁ ስሌት መገመት ይቻላል።

ከህምሌ 2004 እስከ መጋቢት 2005 ዓ/ም በኅብረት ሥራ ማህበራት የቀረበ ሸቀጥ መጠን

ብር 345,947,720 በመሠረታዊ ማኅበራትና ብር 264,278,730 በዩኒየኖች ለመቆጠብ ታቅዶ ብር 75,020,063 በመሠረታዊ ማኅበራትና ብር 30,127,750 ደግሞ በዩኒየኖች ለመቆጠብ ተችሏል።

ቁጠባውን ወደ ኢኮኖሚው ውስጥ አስገብቶ ልማት ለማምጣት ብድር ማመቻቸትና ማሰራጨት ሌላው ትልቅ ተግባር ነው። ስለሆነም ብር 75,600,000 ለመሠረታዊ ማኅበራትና ብር 4,615,960 ለዩኒየኖች የብድር አገልግሎት ለመስጠት ታቅዶ ብር 39,281,097 ለመሠረታዊ ማኅበራትና ብር 9,518,095 ለዩኒየኖች የብድር አገልግሎት ለመስጠት ተችሏል።

ምንጭ፡- ፕላንና ፕሮጀክት ዳሬክቶሬት

ሸቀጥ ዓይነት	መለኪያ	ደቡብ	አዲስ አበባ	አማራ	
የምግብ ዘይት	ሊትር	2472208	23863036	0	26335244
ስኳር	ኩል	263687	748375	0	1012062
የምግብ እህል/	ኩል	92281	249670	0	341951
ሸቀጣሽቀጥ	ቶን	3580	0	159569180	159572760

የቁጠባ እና ብድር አገልግሎት

ከዕድገት ምንጮቻችን አንዱ ቁጠባ ነው። ባህሉን ለማሳደግ ደግሞ የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማኅበራት ጠንክረው በመስራት ላይ ናቸው። ባለፉት 9 ወራት ብቻ

ሕምበባ የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማኅበር በሕፃናት ቁጠባ ቀን አባላት ሲያስተናግድ

በኅብረት ሥራ ማህበራት ተማትፎ የዕድገትና ትግበራ ሚዛን ዕቅድ ይላካል

በግንዛቤዎ

ኤክሳይዝ ታክስ ምንድ ነው?

የኤክሳይዝ ታክስ ቀጥተኛ ያልሆነ የታክስ አይነት ነው። የኤክሳይዝ ታክስ በአገር ውስጥ በሚመረቱና ከውጪ ወደ አገር ውስጥ በሚገቡ የተወሰኑ ምርቶች/ዕቃዎች/ ላይ የተጣለ የታክስ አይነት ነው።

የኤክሳይዝ ታክስ በቅንጦት እንዲሁም መሠረታዊ በመሆናቸው ምክንያት የገበያ ፍላጎታቸው በማይቀንስ ዕቃዎች ላይ እንዲሁም የህብረተሰቡን ጤንነት የሚጎዱ እና ማህበራዊ ችግር የሚያስከትሉ ዕቃዎችን አጠቃቀም ለመቀነስ ሲባል የተጣለ ታክስ ነው።

ታክሱም የሚጣለው በ19 ምድብ በተደለደሉ የተለያዩ ዕቃዎች፣ ከውጭ አገር ሲገቡ ወይም አገር ውስጥ ሲመረቱ የኤክሳይዝ ታክስ ይጣልባቸዋል።

የኤክሳይዝ ታክስ ማስከፈያ ልክ እና የስሌት መሠረት ቀጥሎ በቀረበው ሠንጠረዥ የተዘረዘሩት ዕቃዎች ወደ ሀገር ውስጥ ሲገቡ የዕቃው ዋጋ፣ የመድሀን አርቦን፣ የማጓጓዣ ወጪ እና በዕቃው ላይ የሚከፈለው የጉምሩክ ቀረጥ ጠቅላላ ዋጋ በዕቃው ላይ የሚከፈለው የኤክሳይዝ ታክስ ስሌት መሠረት ይሆናል።

በአገር ውስጥ ለተመረቱት ዕቃዎች የማምረቻ ወጪው የኤክሳይዝ ታክስ ስሌት መሠረት ይሆናል። የማምረቻ ወጪ ማለት ለምርት ተግባር በቀጥታ የሚውሉ ጥሬ ዕቃዎችና የጉልበት ዋጋ፣ ቀጥተኛ ያልሆኑ ግብአቶች ወጪ እና አቨርሄድ ወጪ ሲሆን ለማምረቻ መሣሪያዎች የሚታሰበውን የእርጅና ቅናሽ አይጨምርም።

በአገር ውስጥ በፋብሪካ የተመረቱ እና በጨርቃ ጨርቅ የሚሰሩ ወይም የተዘጋጁ ልብሶች እና ተሽከርካሪዎች አገር ውስጥ ሲገጠሙ ሊከፈል የሚገባው የኤክሳይዝ ታክስ ማስላት ሊያስፈልግ ለእነዚህ ዕቃዎች ማምረቻ የዋሉ ግብዓቶች ወደ አገር ሲገቡ የተከፈለው የኤክሳይዝ ታክስ ተቀናሽ ይደረጋል።

የኤክሳይዝ ታክስ የክፍያ ጊዜ ወደ አገር ለሚገቡ ዕቃዎች አስመጪዎች ከጉምሩክ በሚያወጡበት ጊዜ ሲሆን በአገር ውስጥ ለተመረቱ ደግሞ ከተመረቱበት ቀን ጀምሮ በ30 ቀናት ውስጥ የኤክሳይዝ ታክስ ይከፈላል።

ኤክሳይዝ ታክስ የማስታወቅ ግዴታ

በታክስ አዋጅ ቁጥር 307/95 አንቀጽ “8” ድንጋጌ መሠረት በታክስ ባለስልጣን በሚሰጠው ቅጽ ላይ መግለጫ ሞልቶ በየ30 ቀኑ ለታክስ ባለስልጣኑ ያቀርባል።

በአዋጅ ቁጥር 307/95 የኤክሳይዝ ታክስ የሚጣልባቸው የምርት /ዕቃዎች/ ዓይነቶች

- * ማናቸውም አይነት ስኬት /በአገልግሎት መልክ/ ሞላሽን ሳይጨምር 33%
- * መጠጦች/ለስላሳ መጠጦች፣ ክፍራፍሬ ጭማቂዎች በስተቀር/ በዱቄት መልክ የተዘጋጁ ለስላሳ መጠጦች.....40%
- * በፋብሪካ የታሸገ /የሚመረት/ውሃ 30%
- * ማናቸው አልኮል ያላቸው መጠጦች ቢራ፣ እስታውት ማናቸውም የወይን ጠጅ መጠጦች እና ውስኪ 50%
- * ሌሎች አልኮል ያላቸው መጠጦች.....100%
- * ማናቸውም ዓይነት ንፁህ አልኮል 75%
- * ትምባሆና የትምባሆ ውጤቶች የትምባሆ ቅጠል...20%
- * ሲጋራት፣ ሲጋራ፣ ሲጋራሎስ፣ የፒፓ ትምባሆ፣ ሱረትና ሌሎች የትምባሆ ውጤቶች.....75%
- * ጨው.....30%
- * ነዳጅ ስፕሮቤንዚን፣ ተራ ቤንዚን ፔትሮል ጋዞልንና ሌሎች የሞተር ስፕሮት.....30%
- * ሽቶዎች እና ቶይለት ወተርስ.....100%
- * ጨርቃጨርቅ እና ክጨርቃ ጨርቅ የተሰ ሰቃዎች ከተፈጥሮ ሐር ናይለን ከሱፍ ከሹራብ መልክም ቢሆን የተሰሩ ጨርቃ ጨርቆች.....10%
- * ክብር ከወርቅ ከሌሎች ነገሮች የተሰሩ ገጣጤዎች...20%

- * ለመኖሪያ ቤት አገልግሎት የሚሆኑ ሳህን ጠቢያ መኪናዎች.....80%
- * ለመኖሪያ ቤት አገልግሎት የሚሆኑ የልብስ ማጠቢያ መኪናዎች.....30%
- * የቪዲዮ ዴክ.....40%
- * የቴሌቪዥን እና የቪዲዮ ካሜራዎች.....40%
- * ተቀባይ ቴሌቪዥን፣ ከግራማፎን ከሬዲዮ ወይም ከድምፅ መቅረጫና ማሰሚያ ማሰሚያ ጋር የተጣመሩ ቢሆኑም ባይሆኑም.....10%

ለመንገደኞች ማጓጓዣ የሚሆኑ ተሽከርካሪዎች

- * እስከ 1800 ሲሊ.....30%
- * ከ1300-1800 ሲሊ 60%
- * 1800 ሲሊ በላይ 100%
- * የወለል ምንጣፎች.....30%
- * የአስቤስቶስና የአስቤስቶስ ውጤቶች.....20%
- * የጠረጴዛ፣ የግድግዳ፣ የእጅ ሰዓቶች..... 20%
- * አሻንጉሊቶች እና መጫወቻዎች.....20%

መሆኑን መረዳት ይገባል፡፡

ምንጭ- ከኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን የኮሙኒኬሽን ቡድን

የኅብረት ሥራ ግብይት

ቅንብር በአበራ በቀለ

የግብርና ኅብረት ሥራ ማህበራት የምርት ውጤቶች በኤግዚብሽን የቀረበ

ብይት ለኅብረት ሥራ ማህበራት ግዴታ ነው። ማስፈፀሚያ ወሰኑ በማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 147/91 ዓ.ም ላይ በግልፅ ተደንግጓል። የአዋጁ መውጣት አስፈላጊነት ተመሳሳይ ፍላጎት ባላቸው ሰዎች መካከል በፈቃደኝነት ላይ የተመሰረተ ኅብረት በመፍጠር ገንዘብን ዕውቀትን፣ ንብረትንና ጉልበትን በማስተባበር ቁጠባንና ርስበርስ መደጋገፍን የሚፈጥሩ የኅብረት ሥራ ማህበራትን ማቋቋም አስፈላጊ በመሆኑ እና እነዚህ ኅብረት ሥራ ማህበራት በነፃ ገበያ የኢኮኖሚ ሥርዓት ውስጥ ተገቢውን ሚና እንዲጫወቱ ማድረግ በማስፈለጉ ነው።

ግብይት ማህበራት የአባሎቻቸውን ገቢ በማሻሻል ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮች የሚቀረፉበት እና ለስራ የሚሠማሩበት የሥራ ዘርፍ መሆኑን ማቋቋሚያ አዋጁ ይነግረናል። በዚህ አዋጅ መሠረት የህብረት ሥራ ማህበራት ብቁና ጠንካራ ተወዳዳሪ እንዲሆኑ በህግና ደንባቸው ላይ ተመሰረተው የግብይት ቁመናና ስነምግባር አሟልተው ለአባሎቻቸው የግብዓት አቅርቦትና ምርት አሰባሰብ፣ እሴት ጨምሮ ገበያ አፈላልጎ መሸጥና ሌሎች ተጓዳኝ የግብይት ሥራዎችን መሥራት እንደ አንድ አበይት ተግባር ግዳጅ ተጥሎባቸዋል ማለት ይቻላል።

ይህ ተግባራቸውን ያለምንም እክል ተፈጻሚ እንዲያደርጉ ደግሞ በህብረት ሥራ አዋጅ ቁጥር 147/91 ዓ.ም ማሻሻያው ቁጥር 402/96 ዓ.ም በህጋዊ ግመንገድ የተመዘገበ ማንኛውም ህብረት ሥራ ማህበር ከተመዘገበበት ቀን ጀምሮ ተጨማሪ ንግድ ፈቃድ ሳያስፈለገው በማንኛውም ንግድ ሥራ ላይ መሠማራት ይችላል በማለት የማያሻማ የሕግ ሽፋን ሰጥቷቸዋል።

የአምስት ዓመቱ የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድም በገጠር የግብርና ግብይት ሥርዓት ሲታሰብ ያለ አርሶ /አርብቶ አደሩ የህብረት ሥራ ማህበራት ሠፊ ተሳትፎ መሠረታዊ ለውጥ ማምጣት አይቻልም ይላል።

በሕጉ ወሰን ተደራጅተው በግብርናም ሆነ በሌሎች የማምረት ሥራ ላይ የሚሠማሩ የኅብረት ሥራ ተቋማት ለማምረት የሚያስፈልገውን ወጪና የአገልግሎት ዋጋን ለመቀነስ አባላት የሚፈልጉትን ግብዓት ወይም አገልግሎት በአነስተኛ ዋጋ እንዲያገኙ ምርታቸው ወይም አገልግሎታቸው የተሻለ የገበያ ዋጋ እንዲያገኝ የሚሠሩ በርካታ ኅብረት ሥራ ማህበራቱ ተፈጥረዋል። ምርት ጥራቱ እንዲጠበቅ ከዘመን ዘመን እንዲዘልቅና እሴት እንዲጨምር የማቀናበር ሥራ ይሠራሉ። በፌዴራል ደረጃ የግብይት መዋቅር ተፈቅዶ ፈፃሚ ባለሞያ ተሟልቶ የተደራጀ መረጃ ባይኖርም ከግብርና፣ ከንግድና ማዕድን ሚኒስቴር የተሰበሰበው መረጃ ትልቅ ማሳያ ይሆናል። በተለይ በግብርና ሥራ ዘርፍ የተሠማሩት ያስመዘገቡት ውጤት አበረታች ነው። ባስመዘገቡት የላቀ ተግባርም ተሸላሚ ሆነዋል። ድህነትን ለመርታት በተከፈተው ዘመቻ በርካታ አስተዋጽኦ እያበረከቱ ብዙም ያልተነገረላቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት በንግድ ዘርፉ ያስገኙትን ውጤት መመልከት የተሻለ ነው።

በ6ኛው ሀገር አቀፍ የርሶአደሮች ቀን በዓል ላይ የላቀ ውጤት ያስመዘገቡ ኅብረት ሥራ ማኅበራት ሲሸለሙ

ዘመናዊ የግብርና ምርት ግብይትን ለማስፋፋት ኅብረት ሥራ ማኅበራት ያበረከቱት አስተዋጽኦ

የኅብረት ሥራ ማኅበራት የኢትዮጵያ ግብርና ምርት ገበያን ዘመናዊ ለማድረግ እየሠሩ ነው። ከኢትዮጵያ ምርት ገበያ በሚያዝያ 2005 ዓ.ም በተገኘው መረጃ ከአራት ትርፍ አምራች ክልሎች፣ አሮሚያ፣ አማራ፣ ትግራይና ደቡብ በሚገኙ 2 ፌዴራሽንና 13 ዩኒየኖች 13,377 መሠረታዊ ማህበራት አባል በመሆን የ 1,901,752 አርሶ አደሮች ምርት ለውጭ ገበያ ደረጃውን ጠብቀው አደራጅተውና አቀናብረው ለገበያ በማቅረብ መንግስት ያደራጀውን ዘመናዊ የግብይት ስርአት እየደገፉ ናቸው። ዘመናዊነት የሥልጣኔ መገለጫ የግብርና ሽግግር ማረጋገጫ በመሆኑ ዩኒየኖች በምርት ገበያ ውስጥ መቀመጫ እንዲኖራቸው ለማድረግ በተደረገው ጥረት 30 ማኅበራት መቀመጫ እንዲኖራቸው መደረጉ በግብይቱ የማኅበራትና ሚናን ያመለክታል።

በወርቅ ግብይት የኅብረት ሥራ ማኅበራት ተሳትፎና የተመዘገበ ውጤት

ኢትዮጵያችን ከታደለችው ተስማሚ አየርና መልካምምድር በተጨማሪ የተፈጥሮ በረከቷ የከበሩ ማዕድናት ናቸው። ከብዙዎቹም አንዱ ወርቅ ነው። ሀብቱ ለአካባቢው ነዋሪ የኑሮው ዋስትናና ለሀገር ግንባታ ደግሞ የውጭ ምንዛሪ ምንጭ እየሆነ መጥቷል።

ሀብቱን አልምቶ ዋጋ ለማስገኘት ከተሰማሩ አምራቾች በዋናነት ባህላዊ የወርቅ አምራች ኅብረት ሥራ ማኅበራት ይገኙበታል። ይባክን የነበረውን ሀብት ማኅበራቱ በማልማት ለብሔራዊ ባንክ ገቢ ያደርጋሉ። ባለፉት ጥቂት ዓመታት ባደረጉት ጥረት የተመዘገበው ውጤት ቀላል የሚባል አይደለም። ከ2003 እስከ 2005 ዓ.ም አጋማሽ ብቻ 15636751 ግራም ወርቅ አምርተው ለብሔራዊ ባንክ በማቅረብ 761720493 የአሜሪካ ዶላር ገቢ አስገኝተዋል።

ለሀገራችን ዕድገትም የተመዘገበው የዘርፉ ልማት መጠናከር ይፈልጋል። የኅብረት ሥራ ዘርፍም ጅምሮውን አጠናክሮ ሀብቱን ለጋራ የሀገራችን ዕድገት እንዲውል መስራት ይኖርበታል።

በባህላዊ የወርቅ አምራች ኅብረት ሥራ ማኅበራት ለብሔራዊ ባንክ የቀረበው ወርቅ መጠንና የተገኘ ገቢ በአሜሪካ ዶላር

Year	Gold per gram	In USD
2003	7295570.09	322462158.8
2004	8334483.78	439257992.3
2005	6696.9749	341.545
total	15636750.84	761720492.6

ምንጭ:- የማዕድን ሚኒስቴር

የግብዓት አቅርቦት በኅብረት ሥራ ማኅበራት

ለምርትና ምርታማነት ዕድገት የግብዓት አቅርቦት በኅብረት ሥራ ማኅበራት

የግብርና ምርትና ምርታማነት ለተከታታይ ዓመታት ዕድገት ማስመዝገቡ ይታወቃል። ለዚህ ውጤት መገኘት አንዱ አስተዋፅኦ የግብዓት አቅርቦት በጊዜ በመጠንና በቦታው መፈፀም በመቻሉ ነው። የማዳበሪያ አቅርቦትና ስርጭት በየዓመቱ ዕድገት አሳይቷል። የማዳበሪያ አቅርቦትና ስርጭት መጠን በ1996 ዓ.ም ከነበረበት 322,942 ሜትሪክ ቶን ወይም 8 ከመቶ በ2004 ዓ.ም ወደ 635,343 ሜትሪክ ቶን 16 ከመቶ ከግማሽ በላይ አድጓል።

ይህንን የማያቋርጥ የግብዓት ፍላጎት ለማሟላት ከአርሶአደሩ ደጅ አንገዘው ያደረሱት ኅብረት ስራ ማህበራት መሆናቸው አይካድም። ስለዚህ ኅብረት ሥራ ማኅበራት ለግብርናው ዕድገት የነበራቸውን ድርሻ በዚሁ መጠን ማስላት ይቻላል።

የኅብረት ሥራ ማኅበራት ውጭ ምንዛሬ ግኝት፡

ባለፉት ሰባት ዓመታት ሰባት የቡና አምራች ገበሬዎች ኅብረት ሥራ ዩኒየኖች 50110.15826 ቶን ቡና ለውጭ ገበያ በመላክ 259,737,271.6 የአሜሪካን ዶላር አስገኝተዋል።

ይህ ውጤት ማህበራት የአባላትን ችግር ከመፍታት ባሻገር ለሀገር ኢኮኖሚ ግንባታ እያበረከቱ ያሉትን አስተዋጽኦ ያሳያል።

የቡና ህብረት ሥራ ዩኒቨርሲቲ ለዓለም ገበያ 199-2005 ዓ.ም
ስምንተኛው ወር ድረስ የላኩት ቡና መጠን በኪሎ ግራምና
ያስገኝት የውጭ ምንዛሪ በዶላር

ላኪዎች	1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	ኪ/ግራም	ዶላር	ኪ/ግራም	ዶላር	ኪ/ግራም	ዶላር	ኪ/ግራም	ዶላር	ኪ/ግራም	ዶላር	ኪ/ግራም	ዶላር	ኪ/ግራም	ዶላር
አሮሚያ	3192589	11323214	3654195	16492052	3896520	17150706	4600100	21304107	7327620	40940567	4311640	32172365	4229	25383
ሲኦማ	2764180	9503350	2764300	12286185	1863600	9125054	2858580	13631800	3714540	21238569	2572200	19948327	1114	7415
ዶርጋጫ	860840	2833814	766620	3269271	402300	1984077	1110540	5627249	1208700	7469428	815760	6667951	654	4806
ከፋ	150060	354335	89640	281869.6	72000	252748.7	144000	524217.3	206700	885820	128160	879033.5	121	621.1
በቤንጉማ	0	0	18000	107140	0	0	0	0	0	0	0	0	108	302.4
ሊሙኢናሪያ	0	0	0	0	0	0	0	0	321600	1495407	267000	1820769	269	1136
ቴፒ	0	0	0	0	0	0	0	0	6300	29861.31	15360	98201.7	0	0
ዳሞታ ወላይታ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19.2	118.5
ድምር	6967669	24014714	7292755	32436517	6234420	28512587	8713220	41087373	12785460	72059651	8110120	61586647	6514	39782

የኅብረት ሥራ ማህበራት እውነተኛ

ቅንብር ይግዛው ዳኛው

የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ማስፋፋት

በዘርፉ በፌዴራልና በየደረጃው የሚገኙ የኅብረት ሥራ ማህበራት ማስፋፊያ አካላት በተደረገው ጥረት በርካታ ኅብረት ሥራ ማህበራትን መልሶ የማቋቋም የማደራጀትና የማጠናከር ሥራዎች ተሰርተዋል። በዚህም በአገር አቀፍ ደረጃ ከ6.5 ሚሊዮን በላይ አባላትን ያቀፈና ከብር1.5 ቢሊዮን በላይ ካፒታል ያላቸው ከ43 ሺ በላይ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ተቋቁመው በመንቀሳቀስ ላይ ይገኛሉ።

የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒቨርሲቲ ማስፋፋት

የመጀመሪያ ደረጃ ኅብረት ሥራ ማህበራት ሊፈቷቸው ያልቻሏቸውን ችግሮች በጋራ ለመፍታት የሚያስችላቸውን ተግባራት ጥራት ጠብቀው በነፃው የገበያ ኢኮኖሚ የመወዳደር አቅማቸውን በማሳደግና

የተሻለ የአመራርና የአሠራር ሥርዓት ለመፍጠር የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒቨርሲቲ አስፈላጊ መሆኑን በመረዳት የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒቨርሲቲ የማደራጀት ጥረቶች እየተደረጉ ነው። በዚህም በአገር አቀፍ ደረጃ እስከ መጋቢት 30/2005 በተሰበሰበው መረጃ መሠረት ከ 8411 በላይ አባል ማህበራትን ያቀፉ ከ 293 በላይ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒቨርሲቲ ተቋቁመው ከብር1,504,535,524 ሚሊዮን በላይ ካፒታል በማንቀሳቀስ ላይ ይገኛሉ። የተሰማሩባቸው የሥራ መስኮችም፤ በሀ-ለ-ገብ፤ በሰብል ምርት ግብይት፤ በገ/ቁጠባና ብድር፤ በወተትና ወተት ተዋፅኦ፤ በቡና ግብይት፤ በደን ልማትና ጥበቃ፤ በአትክልትና ፍራፍሬ ልማት፤ በማዕድን፤ በሾንኮራ አገዳ ልማት፤ በንብ ውጤቶች ልማት፤ በምግብ ዝግጅትና በክብል ንጣፍ ድንጋይ ሲሆን የአባላትንና የአካባቢውን ኅብረተሰብ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮች በመፍታት ለሀገር የኢኮኖሚ ዕድገት ዓይነተኛ አስተዋፅኦ እያበረከቱ ነው። ዝርዝራቸውም በሚከተለው ሠንጠረዥ ቀርቧል።

በኅብረት ሥራ ማህበራት ተሳትፎ የዕድገትና ትንሰፎርማሽን ዕቅድ ይላካል

በሀገር አቀፍ ደረጃ የተቋቋሙ የጥበብ ሥራ የኒዮች እስከ መጋቢት 30/2005 ዓ.ም.

ተ.ቁ	የደረጃ አይነት	አማራ	አሮሚያ	ደቡብ	ትግራይ	አ/አበባ	ቤ/ጉሙዝ	ድራጃዎ	ሐረሪ	ድምር
1	ሁለገብ የገበሬዎች									
	ብዛት	23	52	19	33		10	1	1	139
	አማህበራት ብዛት	787	2100	497	509		93	38	7	4031
	ካፒታል	156100475	480630228	41959536.19	56832567		13231932	2291831	382000	751428569.2
2	የወተት ልማትና ግብይት									
	ብዛት	2	4							6
	አማህበራት ብዛት	12	51							63
	ካፒታል	937356	3197153							4134509
3	የንብ ጤኬቶች									
	ብዛት	1	1	1						
	አማህበራት ብዛት	9	12	12						3
	ካፒታል	133126	24685.52	24685.52						33
4	የንግድ ቁጠባና ብድር									182497.04
	ብዛት	19	24	18	9	2	3	1		76
	አማህበራት ብዛት	778	656	402	256	266	41	43		2442
	ካፒታል	20817066	297617719	10562340	13128085.36	4820135	950000	516000		348411345
5	የደረጃ ምግብ ዝግጅት									
	ብዛት					2				2
	አማህበራት ብዛት					30				30
	ካፒታል					945443				945443
6	የሰብል ግብይት	አማራ	አሮሚያ	ደቡብ	ትግራይ	አ/አበባ	ቤ/ጉሙዝ	ድራጃዎ	ሐረሪ	ድምር
	ብዛት		3				2			5
	አማህበራት ብዛት		73				8			81
	ካፒታል		4644677				727000			5371677
7	ቡና									
	ብዛት		7	5						
	አማህበራት ብዛት		426	137						12
	ካፒታል		165384591	110992630.5						563
8	ደን									276377221.50
	ብዛት		2							
	አማህበራት ብዛት		16							2
	ካፒታል		438727							16
9	የአገልግሎት ግብይት									438727
	ብዛት		3	1						4
	አማህበራት ብዛት		25	11						36

ሀገራዊ የንብረት ሥራ ማህበራት አህዛዊ መረጃ (Ethiopia nationwide cooperatives facts)

ተ.ቁ	የንብረት ሥራ ዓይነቶች	1998	2000	2001	2002	2003	2004	2005
1	የመሠረታዊ ንብረት ሥራ ማህበራት ብዛት	19,146	23,167	26128	36073	38454	43255	
2	አባላት ብዛት	3,911,934	4,668,564	5270208	5884208	6781223	6566694	
3	የሰቶች ተገትፎ በመቶኛ	11	18	15.18	18.11	19.5	21.52	
4	የግብርና መገንጠያ ብዛት	5,974	6,825	9464	11340	10374	11697(27%)	
5	ግብርና ነክ ያልሆኑ መገንጠያ/ሥራ/ ብዛት	13,172	16,342	16664	24733	28080	31558	
5.1	መሰረታዊ የሽግግሮች ገንዘብ/ሥራ/ ብዛት	82	230	438	1042	1122	1502	
5.2	መሰረታዊ የገብደገን/ሥራ/ ብዛት	4,176	5,235	6413	6785	8144	10270	
5.3	ሌሎች መገንጠያ/ሥራ/ ብዛት	8912	10877	9813	16906	18814	19786	
6	የንብረት ሥራ ዩኒየን ብዛት	121	162	171	212	245	278	293
6.1	የግብርና ገንዘብ/ሥራ/ ብዛት			128	154	160	181 (65%)	195
6.2	የገብደገን/ሥራ/ ዩኒየን ብዛት	6	33	39	49	63	69	76
6.3	ሌሎች የገንዘብ/ሥራ/			4	9	22	28	22
7	የንብረት ሥራ ዩኒየኖች ካርታል		156,327,436	161968596	647242668	762922853	1373602629	1,504,535,524

ዋ! በፌዴራል ንብረት ሥራ ኤጀንሲ በተለያዩ ጊዜያት ከተደራጁ መረጃዎችና ጽሁፎች የተቀነሳበረ

New Service to Smallholder Livestock Farmers By Agricultural Cooperatives

Kirub Alemayehu
ACDI/VOCA- Ethiopia

The commercialization of smallholder farming through promotion of specialization, diversification, application of new technology and strengthening agricultural marketing systems is a major focus of the Government of Ethiopia's Growth and Transformation Plan (GTP). The ultimate objective is to increase productivity of smallholder farmers and pastoralists. Livestock oriented development targets include fattening and dairy production. Increasing access to affordable, nutritious feed is key to improving productivity of these two types of livestock enterprises.

Feed manufacturing, both commercially and in the scientific research environment, are not new to Ethiopia. Feed mills were established quite some time ago in and around Addis Ababa. However, their numbers are small and, for a variety of reasons have had difficulty serving smallholders. Cooperative societies in Ethiopia play an important role in the development of agriculture. They deliver goods and services needed by farmers and are particularly important in areas where both public and private sectors have not been successful in doing so.

Sidama Elto Union dairy concentrate.

Bokura Union feed mill

The cooperative sector has helped farmers increase productivity and income by providing needed goods and services on a sustainable basis. However, cooperatives have focused mainly agronomic inputs such as fertilizer and seed. Inputs required to improve livestock production have typically not been addressed despite the fact that smallholder members depend on livestock as part of an integrated crop-livestock farming system; pastoralists depend solely on livestock. This situation is beginning to change for a number of reasons:

- Large domestic and international demand for meat, dairy and poultry products;
- Growing opportunities for livestock oriented enterprises to sell animals and products in the domestic and international markets;
- Intensification of livestock production by cooperatives and individual members to meet this demand which, in turn, requires more and better inputs, principally feed;
- Growth of agro-processing by cooperative unions and private enterprises around the country which generate byproducts that can be used in feed production;
- Improvements in cooperative sector marketing/distribution networks allowing them to reach increasing numbers of farmers;

In recognition of these facts, the U.S. based NGO ACIDI/VOCA established the Feed Enhancement for Ethiopian Development (FEED) Project in 2009 with funding from the United States Department of Agriculture (USDA). Its overall goal is to improve the income of smallholders through improved access to consistent, affordable, high quality animal feed that can support greater livestock productivity and efficiency. In pursuit of this goal, the objectives are to:

- Build the capacity of selected agricultural unions/cooperatives to commercially manufacture nutritionally balanced animal feeds and;
- Enhance the technical skills and capacity of livestock owners to produce and manage animal feeds and forages.

The project has been implemented over the past three years in six regions of Ethiopia and worked with 13 multipurpose farmer's cooperative unions (four of which are recent additions).

Union Based Feed Manufacturing

Currently, nine unions in five regions (Selale, Wodera, Licha Hadiya, Wonji, Sidama Elto, Enderta, Erikum, Wolwollo and Yetebabarut) manufacture, sell and distribute the animal feeds with FEED Project assistance. Four additional unions (Ambo, Damota, Merkeb

and Bokra) are in the process of completing building construction and feed equipment installation and are expected to begin manufacturing in the next three months. Their commercial feed manufacturing, distribution and marketing performance are summarized in the following table. Total feed manufactured to date by the original nine project unions is 25,040 quintals. They manufacture mainly two types of feeds, dairy and fattening concentrate. One union also is test marketing a small amount of poultry feed. Of the total, 58% and 41% dairy and fattening concentrates, respectively. Total sales revenue generated is ETB 10.284 million. Their feed has reached livestock owners in 9 administrative zones, 38 woredas and 222 rural kebeles. Presently, 29 farmer's multipurpose and 31 dairy primary cooperatives and 9 private farms are regularly engaged in product distribution and marketing activities. Demand for finished product is year round unlike fertilizer and seed, although somewhat lower during the rainy season because of the availability of grass for grazing.

Farmer's cooperative union commercial animal feed production

Year	Union feed enterprises in operation	Feed produced (qts)	Sales (Birr)	Distribution areas			Marketing channels		
				Zones	Woredas	Kebeles	Multi-purpose coops	Dairy coops	Private farms
2011	5	3,439	1,393,344	5	26				
2012	9	15,679	6,444,069	9	36	193	28	29	8
2013	9	5,922	2,447,287	9	38	222	29	31	9
Total	9	25,041	10,284,700						

¹ Through March 2013.

Feed Inputs

Commercial feed manufacturing depends on consistent availability and adequate supply of quality feed ingredients at reasonable prices. Main ingredients include wheat bran, oilseed cakes like noug and cottonseed, molasses, limestone and premixes. The unions have purchased ingredients from more than 50 sources such as flour factories, oilseed extractors, sugar factories, cement and marble industries (limestone is a good source of calcium). Ingredient purchases to date total ETB 8.334 million.

to private products. In order to distribute the animal feed unions have adapted their existing agricultural input distribution network (i.e. for fertilizer, seed, etc.).

Distributors more at one time for delivery. Dairy and multipurpose cooperatives act as distribution points for their members.

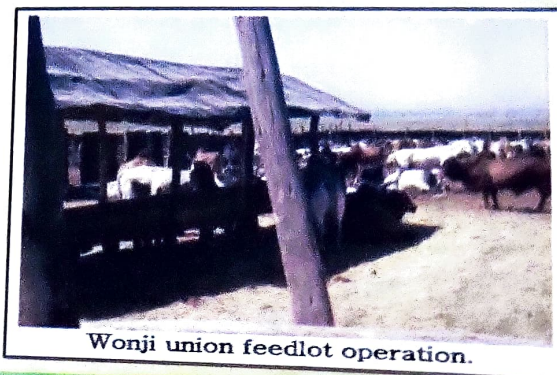
Finished Feed Pricing

Unions/cooperatives are basically welfare rather than profit driven. This doesn't mean they are charities, but protecting and promoting the economic and social well being of their members is their primary concern. Accordingly, even where these associations are the sole source average profit margin on feed sales is only 13%. Nonetheless, because this sector shows significant growth commercial feed has the potential to become a significant for them.

Impacts of Commercial Feed Enterprises on Smallholder Productivity and Income

- ✓ Daily milk production can be increased 2-5 liters/cow resulting in increased milk collection, processing and marketing by dairy cooperatives;
- ✓ Livestock can be fattened more rapidly and require as much as 10 fewer days to reach market weight and condition;
- ✓ Distribution of feed has generated at least 10 Birr/ 50kg bag of additional income for participating cooperatives;
- ✓ Union feed manufacturing enterprises have provided a 13% return to their members;
- ✓ Access to commercial feed has encouraged cooperatives to engage in new commercial livestock ventures such as feedlot fattening.

So; Commercialization of smallholder agriculture requires not only commercial orientation of farmers but also expansion of a wide range of services addressing both inputs and outputs. This is just as true for livestock production as it is for cash crops. Intensification of smallholder livestock is possible only if access to affordable, high quality feed is improved. Unions and cooperatives can play an important role in improving accessibility through participation in production, distribution and marketing of manufactured feeds through existing agricultural input distribution channels. Strong business management skills, including e.g. cost control, accounting, record keeping, inventory management, sales and marketing are required. However, with these skills, developed with the assistance of the USDA funded FEED Project, unions and cooperatives are contributing to the achievement of GTP livestock sector goals.

Wonji union feedlot operation.

ስኬት - ኅብረት ስራ የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ቡቃያ

ቅንብር በአበራ በቀለ

ኢትዮጵያ ማኅበራዊና ኢኮኖሚያዊ ዕድገቷ እየተፋጠነ ነው። በተገኘውም ውጤት በርካቶች ይስማማሉ። በተለይም በገጠር የተመዘገበው ለውጥ አርሶ አደሩ በሚመራውና በሚያስተዳድረው የተቀናጀና የተደራጀ ተቋም የተደረጉ ጥረቶች መሆናቸው አይካድም። እነዚህ የሕዝብ ድርጅቶች ደግሞ የኅብረት ሥራ ማኅበራት ናቸው።

ኅብረት ሥራ ማኅበራት የሀገር ልማትን ለማፋጠን የተረጋጋ የኢኮኖሚና ማህበራዊ እድገትን ለማምጣት የሕዝቡን ፍትሀዊ ተጠቃሚነት ለማረጋገጥና የዲሞክራሲ ሥርዓት መሠረት እንዲይዝ መተኪያ የሌለው ተግባራትን የሚያከናውኑ የብዙሀን ድርጅቶች ናቸው።

የግብርና ምርትና ምርታማነት በማሳደግ እና የነፍስ ወከፍ ገቢን ከፍ በማድረግ ከድህነት ወለል በታች የሚገኘውን የሕዝብ ቁጥር ለመቀነስ በማያቋርጥ ሂደት ይሠራሉ። በዚህ መሰል ድምር ውጤት ሀገሪቱ የነደፈችውን መካከለኛ ገቢ ካላቸው ሀገሮች ተርታ የመሰለፍ ራዕይ ለማሳካት ብዙ ይጠበቅባቸዋል። በአሁኑ ጊዜም ይህንኑ ኃላፊነት በአግባቡ ለመውጣት የሚጥሩ የኅብረት ሥራ ማህበራት እየበረከቱ መጥተዋል።

ከእነዚህም መካከል በግብርና ሥራቸው የታወቁ መንፈስ ብረቱ አርሶ አደሮች ህብረት የሆነው መርከብ ሁለገብ የገበሬዎች ኅብረት ሥራ ዩንዮን አንዱ ነው።

የዩኒየኑ መገኛ መልካምድሩ የዓለም ቅርስ፣ የኢትዮጵያ ህዳሴ መሠረት፣ የወንዞች ራስ አባይ የሚፈለቅበት ጎጃምና ጎንደር ለሁለት የተከፈለበት ነው። የምዕራብ ጎጃምና ደቡብ ጎንደር ዞኖች ተፈጥሮ በሰጣቸው የውሀ አካል ፀጋ አባይ ወዲህና ማዶ ቢከፈልም የዚያ ጀግና ትውልድ መታሰቢያ ሀውልት ካረፈበት የጣና ሀይት ግርጌ በዘመናዊ ድልድይ፣ ወደ ጢስ-አባይ ፏፏቴ ወረድ ሲባልም በአካባቢው ጥበበኛ ያለ ሲሚንቶ ማጣበቂያ በተገነባ የእንቁላል ድልድይ ሕዝቡን አቀራርበውና አስተማሰው በጋራ ይሠራሉ፣ ያለማሉ ለውጥን ይመኛሉ። የእነሱን ተፈጥሮ በረከት ለሀገር ዕድገት ለማበረከት ቀን ከሌሊት ይታትራሉ።

የመርከብ ሁለገብ የገበሬዎች ኅብረት ሥራ ዩንዮን ደግሞ የእነዚህን ጠንካራ አርሶ አደር የልማት ክንዶች በዘመናዊ የህብረት ሥራ መርህ በማስተማረ ድህነትን በመድፈቅ የሕዳሴ ግቦችን ለማሳካት በአካባቢው የበቀለ የዘርፉ ልማት ቡቃያ ነው።

አባላትና የስራ አድማስ የማስፋት ጥረት

መርከብ ዩኒየን በ1994 ዓ.ም ሰኔ 9 ቀን በባህርዳር ከተማ ተቋቋመ። በምስረታው ወቅት በ4 ወረዳዎች ውስጥ የሚሰሩ 43067 አባል አርሶአደሮችን ያቀፉ 19 መስረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራትን እና ብር አንድ ነጥብ 14 ሚሊየን ካፒታል ይዞ ሥራ ጀመረ። መነሻው አባላት በተናጠል መፈፀም ያልቻሏቸውን ተግባራት ለመውጣት የተመሰረተ በመሆኑ አገልግሎቱንና ካፒታል አቅሙን ማሳደግ ግድ አለው። ባለመታከት በ10 ዓመት ጉዞው ባደረገው ጥረት የአባል መስረታዊ ማህበራት ቁጥር ከ19 ወደ 103 አሳድሯል። የሥራ አድማሱን ከ4 ወደ12 ወረዳዎች ከፍ አድርጓል። አገልግሎት ተጠቃሚዎችን ከ 43067 ወደ 182015 የአባል አርሶ አደሮች መድረስ ችሎአል። የካፒታል አቅሙን ከአንድ ነጥብ 14 ሚሊየን መነሻ ብር ወደ 55 ነጥብ 26 ሚሊየን በማድረስ የልማት ጉልበት መፍጠር ችሏል።

ይህንን ግዙፍ የሕዝብ ሀብት መደበኛ ትምህርት ጠብሞ ባልተራመደ የአርሶ አደሩ ዕውቀትና ትኩሻ ማጥናት ታላቅ ሥራ ነው። ጥረቱን በማስቀጠል አርሶ አደሩ ገቢው እድገ ልጆቹን ማስተማር ከቻለ አሠራሩ ይሻሻል። በእርግጥም የወደፊቷ ኢትዮጵያ ግብርና በተማረ ጋደል የሚከናወን ይሆናል።

ለአባላት የሚለጠው አገልግሎት

ዩንዮኑ የሚከተሉትን በርካታ አገልግሎቶች ለሕዝቡ በመስጠት ላይ ይገኛል።

ትርፍ ክፍፍል ማካሄድ

- የግብርና ምርት ማሳደጊያ ግብአቶችን ክስቅራቢዎች ተረክቦ ለአርሶ አደሩ ማከፋፈል፤
- አርሶ አደሩ የሚያመርተውን የግብርና ምርት በመስብሰብ ገበያ አፈላልጎ መሸጥ፤
- የኢንዱስትሪ ወጤቶችን በጅምላ በመግዛት በተመጣጣኝ ዋጋ ማቅረብ። ለዚህም ተግባር በሚሊዮን የሚቆጠር ገንዘብ ሥራ ላይ ያውላል። ሥራውንም ከ10 ዓመቱ የክንዋኔ ሰንጠረዥ መመልከት ይቻላል።

ትርፍ ማከፋፈል የዩኒየኑ አንዱ ተግባር በመሆኑ ከተቋቋመበት ጀምሮ ለአባል ማህበራት በተሳትፎአቸው መሰረት አምስት ጊዜ ትርፍ አከፋፍሏል። ለአንድ የመሰረታዊ ህብረት ስራ ማህበር አባል በአንድ ጊዜ አስከብር 247,640.00 አከፋፍሏል። ይህም የህብረት ስራ ማህበራት ከሌሎች ተቋማት የሚለዩበትና የአባላት የነፍስ ወከፍ ገቢ ከፍ ማለቱን የሚያሳየን ነው ።

ምንጭ:- መርከብ ዩንየን

ግብዓት አቅርቦትና ምርት ግብይት መጠን በ10 ዓመት ጉዞ

ዓመት	ግብዓትበኩ/ላ	ምርትበኩ/ላ	የግብዓት ዋጋ	የምርት ዋጋ	የሽቀጥ ዋጋ
1995	76563	6423	18411408	787877	0
1996	233238	12211	74139054	2868117	0
1997	649000	21959	19744077	4656279	0
1998	417899	7683	154257047	1143390	121622
1999	303211	2509	117343233	414039	563388
2000	408345	1703	241087421	853296	7859102
2001	458770	18358	286092466	9905069	6819701
2002	483382	4222	317059047	1407737	4140771
2003	511055	5838	506615702	4286711	38537945
2004	477590	10680	622129368	7007673	4775420
ድምር	4019067	91581	2534578826	33330188	62817950

ጠቅላላ ጉባኤ ሲካሄድ

የዩኒየኑ ያስገነባው የኢንዱስትሪ ሕንፃ

ማህበራዊ አገልግሎት

የጽዮን የአካባቢውን ህብረተሰብ የጋራ ተጠቃሚነት ለማሳደግ የትምህርት ቤትና ጤና ተቋማት በመገንባት የማህበራዊ አገልግሎት የማስፋፋት ተግባራት ፈጽሟል። በደቡብ ጎንደር በደራ ወረዳ ሀሙሴት ከተማ በ370 ሺህ ብር አንድ ት/ቤት እና በሰሜንአቸፊር ወረዳ ደግሞ አንድ ጤና ኬላ በ310 ሺህ ብር አስገንብቶ ለአገልግሎት በማብቃቱ ትምህርት እና ህክምና ለማግኘት ሩቅ ይሄድ የነበረው ሕዝብ በቅርብ ተጠቃሚ እንዲሆን አድርጓል።

ሌሎች ለምርት ዕድገት ጠቃሚ አገልግሎቶች

- ✓ የአርሶ አደሩን የዘር አቅርቦትንና የጥራት ችግርን ለመቅረፍ የበቆሎና ሰንዴ ምርጥ ዘር ማባዛት ተግባር በመፈጸም ላይ ይገኛል።
- ✓ የአባል ማህበራት አመራሮችና ሙያተኞች እንዲሁም ለወረዳ ባለሙያዎች ያለባቸውን የአቅም ዉስንነት ለማሳደግ ስልጠናና ትምህርት ይሰጣል።
- ✓ ለትራንስፖርት አገልግሎት የሚወጡ ወጭዎችን ለመቀነስ ለአባላት የደረቅ ጭነት ትራንስፖርት አገልግሎት ይሰጣል።

- ✓ የካፒታል አጥረት ለሚያጋጥማቸው ህብረት ስራ ማህበራት የብድር አገልግሎት ማቅረብ ደግሞ ሌላው የሚሰጠው አገልግሎት ነው።

አግሮ-ፕሮሰስ፤ ኢንዱስትሪ ማስፋፋት

አርሶ አደሩ ምርቱ የተሻለ ዋጋ እንዲያስገኝ በአግሮ ፕሮሰሲንግ ኢንዱስትሪ እሴት በመጨመር ተጠቃሚ ለማድረግ ግዙፍ ዱቄት ፋብሪካ በ34 ነጥብ 4 ሚሊየን ብር ወጪ ገንብቷል። ፋብሪካው በአማካኝ በቀን 820 ኩ/ል እንዲሁም ሙሉ አቅሙን ሲጠቀም በቀን እስከ 1000 ኩ/ል በአመት ከ275ሺህ ኩ/ል በላይ የመፍጨት አቅም እንዳለው ተገምቷል። በተጨማሪም ከዚህ ፋብሪካ የሚገኘው ግብአት ተያያዥነት ላላቸው የፓስታ፣ መኮረኒና ብስኩት እንዲሁም የእንስሳት መኖ የማቀነባበሪያ ፋብሪካዎች ለመገንባት በዕቅድ ላይ ነው። የኒየን ዘመናዊ የዱቄት ፋብሪካ በየካቲት ወር 2005 ዓ.ም በባህርዳር ከተማ ክቡር ጠቅላይ ሚኒስቴር ኃይለማሪያም ደሳለኝ በተገኙበት አስመርቋል።

በክቡር ጠ/ሚ/ር አቶ ኀይለማሪያም ደሳለኝና በከፍተኛ የመንግስት ባለስልጣናት የመርከብ የገበ/ነ/ሀ/ዩኒየን የዱቄት ፋብሪካ ምረቃ ስነ/ሥርዓት/አማራ ክልል/

በእለቱም ጠቅላይ ሚኒስትሩ «ኅብረት ሥራ ማኅበራት ግብዓት ለአርሶ አደሩ በሚፈለገው ጥራትና መጠን አንዲቀርብ በማድረግ የበኩላቸውን ሚና እየተጫወቱ ናቸው። በተለይ በርካታ ዩኒየኖች የአርሶ አደሩን ምርት እሴት በመጨምር ወደ ማቀነባበሩ ተግባር መሸጋገራቸው ይበል የሚያሰኝ እንቅስቃሴ ነው።

ይህም በአገር አቀፍና በክልል ደረጃ የሚጠበቅ ተግባር ነው። ዩኒየኑ ዱቄት ከማምረት አልፎ ሌሎች እንደ ፓስታና መኮረኒ ምርት ለማምረት ማቀዱ አበረታች ይሆናል። ሌሎችም ወደዚህ ደረጃ ከፍ እንዲሉ ይጠበቃል።» በማለት ዩኒየኑ ለሌሎች አርአያ ሊሆን መቻሉን አረጋግጠዋል፤

በክቡር ጠ/ሚ/ር አቶ ኀይለማሪያም ደሳለኝ የመርከብ የገ/ሀ/ዩኒየን የዱቄት ፋብሪካ ሲገበኝ እና የዩኒየኑ ስራ አስኪያጅ መግለጫ ሲሰጡ

በኅብረት ሥራ ማህበራት ተሳትፎ የዕድገትና ትንበይተኛ ማህበራት ዕቅድ ይሳካል

የሥራ ዕድል መፍጠር

በዩኒየኑ ከጀማሪ እስከ ከፍተኛ ትምህርት ተቋም ትምህርታቸውን ያጠናቀቁ ወጣቶችና ሴቶች ከትውልድ ቀዩአቸው ሳይርቁ የሥራ ዕድል አግኝተዋል። በመሆኑም ከራሳቸው አልፈው ቤተሰቦቻቸውን መርዳት ችለዋል። ዩንዮኑ በ3 ሠራተኞች ስራ ጀምሮ ወደ 74 በማሳደግ አገልግሎቱን በማስፋት ላይ ይገኛል። በአካባቢው ኢንዱስትሪ ከመቋቋሙም በተጨማሪ ለ150 ሰዎች የስራ እድል ተፈጥሯል። በቀጣይ ሌሎች የግንባታ ሥራዎች ሲጠናቀቁ የስራ ዕድሉ ስፊ ይሆናል።

“በአጠቃላይ አገሪቱ እየተከተለች ባለው የእድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ በተለይም በገጠር ልማት ፖሊሲና ስትራቴጂ እየታገለች ያለውን የድህነት ማስወገድ ትግል ፍልሚያ ድል ለማድረግ በቁርጠኝነት እንታገላለን።

የታላቁ መሪዎችን የአቶ መለስ ዜናዊ ራስደንም እውን ለማድረግ በርትተን እንሰራለን ይላሉ መሪዳው ሲሰበሰብ ያነጋገርናቸው የዩንዮኑ አባላትና ስራተኞች፤ መንግስትም ይህንኑ ተልዕኮ እንዲወጡ ማገበራትን እያበረታታ ዘርፉንም እያጠናከረ ይገኛል። ዩንዮኑም የተረከበውን አደራ ለመወጣት ያላሰለሰ ጥረት አድርጓል። ከውልደቱ እስከ እድገቱ ያስገኘው ዘርፈ-ብዙ ጥቅም በአጭሩ የኅብረት ሥራ ልማት ዘርፍ ውጤት መለኪያ ነው። መርከብ የገበሬዎች ህብረትስራ ዩኒየን የሕዳሴ ግቦችን ለማሳካት በአካባቢው የበቀለ የዘርፉ ልማት የእድገትና ትራንስፎርሜሽን ቦታ ያመሆኑን አስመስክሯል።

የመርከብ ዩኒየን ዱቄት ፋብሪካ ስራተኞች በስራ ላይ

ተራራ መውጣት የቻለ ባንክ

ቅንብር በአበራ በቀለ

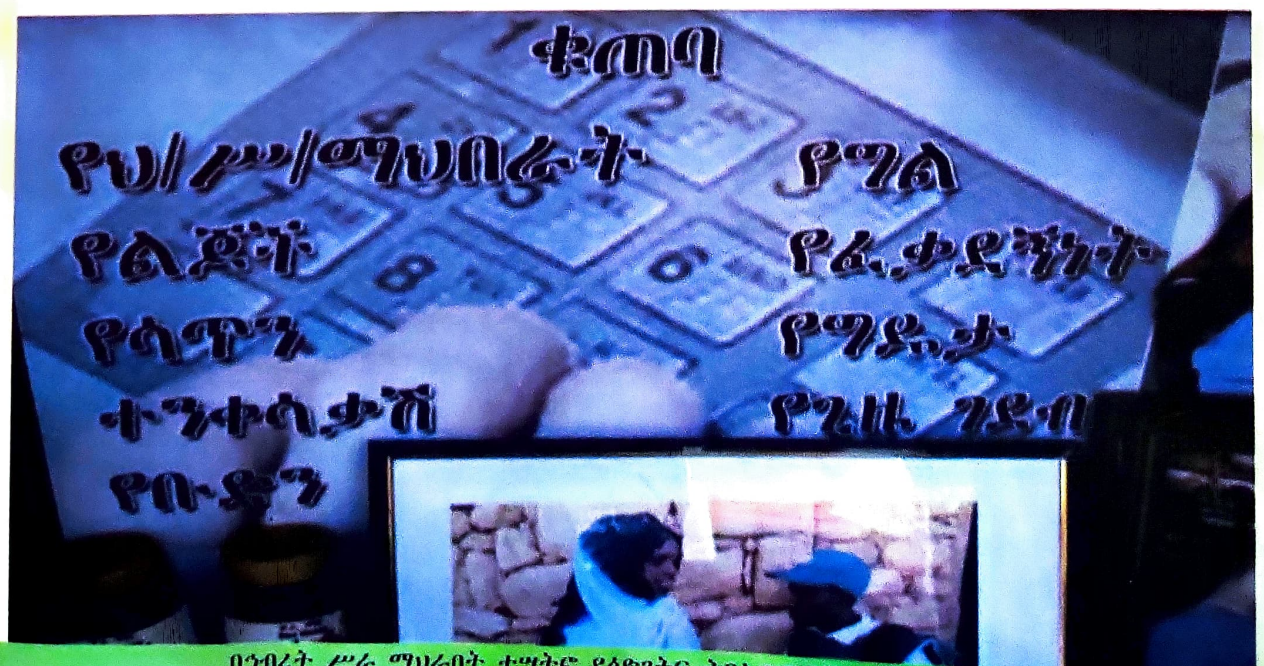
የተፈጥሮ ፀጋን ወይም ሥራ ላይ ያልዋለ ሀብትን አዲስ የመፍትሔ ሀሳብ በማፍለቅ ችግርን ለመቅረፍ ሥራ ላይ ማዋል ጥሩ የፈጠራ ውጤት ነው። የዕድገት መሰላልም ይሆናል። ለሀገር ግንባታ እንዲ መወጣጫና መቆናጠሉ እርከን በመሆንም ያገለግላል።

እርግጥ ነው ..... ሁሉም..... በሚያምነው፤ መሰላልን መውጣት ..... አለው ታላቅ ብልህት የታቹን ረግጦ ..... በእግር ቆንጥጦ የላዩን እንጋጦ ..... በእጅ ጨብጦ። በጥንቃቄ መንጠልጠል ዕውቀት.....የሚጠይቅ መሆኑን ነው። ኢትዮጵያ ለዕድገት በዘረጋችው መሰረተ ሰፊ ዕቅድ መሳካት ከፍተኛ የሀገር ውስጥ ፋይናንስ ያስፈልጋታል። ለዚህ እኛው ለእኛው እንድንበቃ የቁጠባችንን ዘይቤ መለወጥና ማሻሻል አማራጭ የለውም። የቁጠባ ባህል ባልዳበረበት የፋይናንስ ተቋምም ባልተዳረሰበትና ባልተስፋፋበት አርሶና አርብቶ አደር ቀዬ አቅራቢያ መድረስ ይጠበቃል። ለሁሉም ተደራሽ ሆኖ ከፍጆታ የምትተርፈውን ሽርፍራፊ ሣንቲም በመቆጠብ አስባስቦ ወደ ኢኮኖሚው ሥርዓት ማስገባት ይፈለጋል። ለሕዝብ የገንዘብ ቁጠባና ብድር አገልግሎት የሚሰጥ ተቋም ወይም ባንክ መፍጠርና ማስማራት የግድ ይሆናል።

ለዚህ ተግባር ስኬት ኅብረት ሥራ ማህበራት ደግሞ ሕዝብን ተጠቃሚ የሚያደርግ የልማት ፖሊሲ ለመተግበር ብቃት ስላላቸው ተመራጭ ያደርጋቸዋል።

በተለምዶ ባንክ የሚታወቀው መሠረተ ልማት በተሟላበት ከተማ ውስጥ በሚገኝ ምቹ ቤት ውስጥ አገልግሎት የሚሰጥ ተቋምን እንደሆነ ነው። ይህንን የተለምዶ አሰራር ያሻሻለው ደግሞ የእኛው፤ ከወደ ምስራቅ ብቅ ያለው ተንቀሳቃሽ የኅብረት ሥራ ማህበራት ባንክ ነው። እግር አለው ይንቀሳቀሳል። ተራራ ይወጣል፤ ይወርዳል፤ ገጠር ከከተማ ሁሉም ባለበት ከቀድሞ ደርሶ የባንክ አገልግሎት ይሰጣል። ይቆጠብበታል፤ ለብድር ፈላጊ ብድር ይሰጣል፤ በጊዜ ገደቡ ዕዳ ይሰበሰባል፤ ትርፍ ያከፋፍላል፤ ትምህርት ይሠጣል፤ የልጆች ቁጠባን ያበረታታል፤ በተለየ ሁኔታም የሂሳብ ችሎታ ለሚጎድላቸው አባላት የሂሳብ ሰነዶች የሚሰንድና መዛግብት ላይ የሚመዘግብ የሂሳብ ሠራተኛ አብሮ በመዞር አገልግሎት ይሰጣል። በዚህም ምግባሩ በገጠርና በከተማ ልማትን ያስተሳስራል።

የልማት፤ ፍትህዊ ተጠቃሚነትና ዲሞክራሲ ጥያቄዎች በብዙ ሀገራት ወፋፍራም ዱላዎችን ያማዘዙ ምክንያቶች ናቸው። በሀገራችን ያለፈው ትውልድ ቢዛ ሆኖ የዛሬይቱን ኢትዮጵያ ያስረከበን መነሻም ይሄው እንደነበር ይታወሳል። በምስራቁ የሀገራችን ክፍል የምትገኘው የድሬዳዋ አስተዳደርም አደራውን ተቀብላ ለነዋሪዎቿ በቂና ዘላቂ የልማትና ዕድገት ምላሽ ለመስጠት በትኩረት እየሠራች ትገኛለች።

በኅብረት ሥራ ማህበራት ተሳትፎ የዕድገትና ትንሰርራሜን ዕቅድ ይሳካል

ሞባይል ባንክ ይህንኑ ራዕይ ለማሳካት ድሬዳዋ ከወለደቻቸው የልማት ተቋማት አንዱ ነው። ድሬዳዋ የሀገራችን የሥልጣኔ በር በመሆኗ በርካታ ብሔር ብሔረሰቦች አብረው ተባብረው ይኖሩባታል። «ሰለፍቅር ከተነሳ ሁሉም ድሬ አይረሳ...» የተባለች ከተማ በደንገጉ ተራራ የተከበበች፤ ተራራው ድሬዳዋን ለመገንባት የቆመ ደረቅ ምስሶ ሳይሆን በርካታ ሕይወትና ልማት የሰፈነበት መልካም ድር ነው። በአስተዳደሩ ተሳታፊ የሆነው የከተማ ነዋሪ ብቻ ነው ብለው ካሰቡ ተሳስተዋል። ዙሪያውን በከበበው ተራራ በ38 የገጠር ቀበሌዎች የሚኖሩ አርሶ/አርብቶ አደሮች መዘንጋት ስለሌባቸውም ነው።

ሕዝቡ ሕይወቱን ለማኖር ልማቱን ለማፋጠን በተራራው ላይ እንደ ሐረግ የተጠመጠመውን መንገድ መውጣትና መውረድ የግድ ይለዋል። የቴክኒክ ድጋፍ፣ ፍትህ እና አስተዳደር የሚያገኘው ከከተማው ማዕከል ነው። የመጨረሻው ገጠር ቀበሌ ለመድረስ ከ100 ኪሎሜትር በላይ ርቀት መጓዝን ይጠይቃል። ምንም ሳይገድበውም ታታሪው ሕዝብ ይሰራል፤ አካባቢውን ያለማል።

ለሥራ በተራራው በምስራቁና ምዕራብ ጫፎች በተንቀሳቀሰንበት ወቅት የታዘብነው በተፈጥሮና በአፈር እና ውሀ ጥበቃ ሥራዎች በጎለበጡ ምንጮች የለሙ ሠፊ ሥራዎችንና ሌሎች የልማት ምስክሮችን ነው።

ሌላው የዚህን ሕዝብ አቅም አጣምሮና አቀናጅቶ የተመዘገበውን የልማት ውጤት ለማስቀጠል ከተሰለፉ የልማት ኃይሎች አንዱ የኅብረት ሥራ ልማት ዘርፍ በአርያነት ይጠቀሳል። ከዘርፉ ውጤቶች አንዱ የሆነው እና በኢትዮጵያ የቁጠባ ባህል ታሪክ የመጀመሪያውን ተንቀሳቃሽ ባንክ /Mobile bank/ ሀሳብ ያመነጨ በተግባርም ሥራ ላይ ያዋለው ድሬ ሁለገብ የገበሬዎች ኃላ/የተ/የሀ/ሥ/ማ/ዩኒየን ነው።

ድሬ ሁለገብ የገበሬዎች ኃላ/የተ/የሀ/ሥ/ማ/ዩኒየን በድሬዳዋ ዙሪያ ባሉ የገጠር ቀበሌዎች ውስጥ ነዋሪ በሆኑ አርሶና አርብቶ አደሮች ዘንድ የሚታየውን የግብይትና የፋይናንስ ችግር ለመቅረፍ በመነሻ ካፒታል ብር 38 ሺህ በመጋቢት 2/2001 ዓ/ም ሰላሳ ስምንት መስራች ሁለገብ የገበሬዎች የሀ/ሥ/ማህበራትን በአባልነት በመያዝ ተቋቋመ።

ወደ አካባቢው በደረሰንበት ወቅት የንግድ በሁሉም የገጠር ቀበሌዎች የሚገኙትን 38 መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት አባላትን ያገለግላል። በዚህም ከ130 ሺህ ሕዝብ በላይ ተጠቃሚ ሆኗል። ካፒታሉንም ወደ 3.5 ሚሊዮን ብር አሳድሯል።

ለአባላቱ የሚሰጠውን አገልግሎት ሁሉን አቀፍ እና ተመጋጋቢ ለማድረግ 3 የአገልግሎት መስጫ መስኮቶች /መምሪያዎች አደራጅቷል። እነሱም

1ኛ የግብይት መምሪያ /Merchandising division/

ለአርሶ /አርብቶ አደር ምርትና ምርታማነት ማሻሻያ ግብአቶች፣ የተሻሻሉ መሳሪያዎች፣ ኬሚካሎች፣ የእንሰሳት መኖ፣ የፍጆታ ሽቀጦች አገልግሎት፤

2ኛ የግብርና ምርት ማቀነባበሪያ መምሪያ /agro processing division/

ከአርሶ አደሩ የማር ምርት በመግዛት አቀነባብሮ እና አሽጎ የገበያ አገልግሎት፣ የዱቄት ፋብሪካና የእንሰሳት መኖ ማቀነባበሪያ ፋብሪካ የማቋቋም ዝግጅት

3ኛ የገጠር ቁጠባና ብድር መምሪያ /rural saving and credit division/

የአርሶና አርብቶ አደሩን የቁጠባ ባህል የማዳበርና ልማታዊ በሆኑ የስራ መስኮች ላይ እንዲሳተፍ ተገቢውን የፋይናንስ አቅርቦት ምችችት ለማድረግ በቢሮ ውስጥ ከሚሰጠው አገልግሎት በተጨማሪ በተንቀሳቃሽ /mobile/ ባንክ ሁሉንም የሀብረተሰብ ክፍል በማገልገል ላይ መሆኑን የዩኒየኑ ስራ አስኪያጅ አቶ መድህን መኮንን ገልፀዋል።

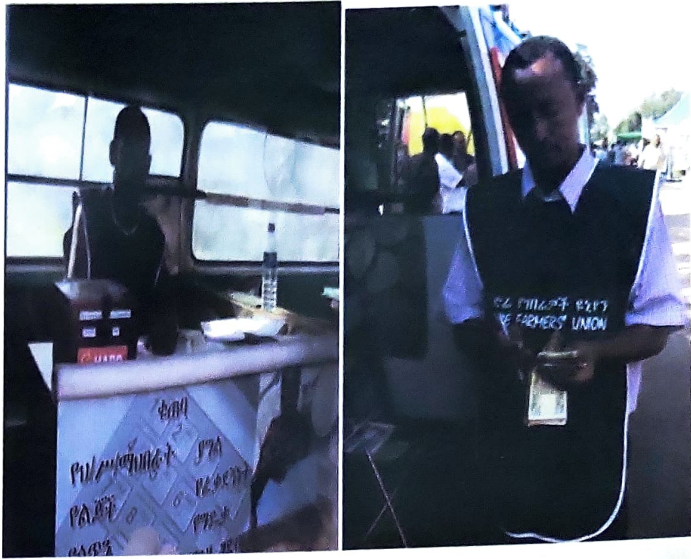

የተገኘውን ውጤት በተመለከተ በእሳቸው ምናብ እንደሚከተለው ዘርዝረዋል «ተንቀሳቃሽ የቁጠባና ብድር አገልግሎት የሚሰጠው በተሽከርካሪ ላይ ሲሆን ተሽከርካሪው ይህንን ስራ በአግባቡ መስራት በሚችል መልኩ እንደ ጽ/ቤት ወይም ባንክ በልዩ ትዕዛዝ የተዘጋጀ ነው። አገልግሎቱ የሚሰጠው በቋሚነት የወጣው መርሃ ግብር መሰረት በማድረግ የዩኒየኑ አባላት ባሉበት ሰላሳ ስምንት የገጠር ቀበሌዎች ውስጥ በመዘዋወር ሲሆን ገና ከጅምሩም እጅግ አመርቂ የሆነ ውጤት ማምጣትም ጀምሯል።»

ይህ የተንቀሳቃሽ የቁጠባና ብድር አገልግሎት ከተጀመረ ጀምሮ ባሉት አራት ወራቶች ብቻ ብር 3 ሚሊዮን በቁጠባነት ሊሰበሰብ ተችሏል። ይህም ገንዘብ ቀደም ሲል በየአርሶና አርብቶ አደሩ ጎጆ ውስጥ ተዘግቶበት ወደ ህጋዊ የፋይናንስ ተቋማት ሳይመጣ የቀረ ነው። በዚሁ አገልግሎት እስካሁን ድረስ ሁለት ሺህ የሚሆኑ አባላት ተጠቃሚ ሊሆኑ ችለዋል።

በቀጣይም ዩኒየኑ የተጠቃሚዎችን ብዛት ወደ አስር ሺህ ለማሳደግ እየሰራ ይገኛል። ዩኒየኑ የቁጠባና ብድር አገልግሎቱ እንደ ሌሎች የፋይናንስ ተቋማት ደረቅ የሆነ ፋይናንስ ብቻ ከማቅረብ ይልቅ ከግብአት አቅርቦትና

ምርት ማቀነባበር ስራዎች ጋር በማጣመር ተመጋጋቢ በማድረግ እንዲሁም ከአባላቱ ባህልና ኃይማኖት ጋር በሚጣጣም መልኩ ሶስት አይነት ወለድ አልባ የፋይናንስ አገልግሎቶችን በመተግበር አባላት የኔነት ስሜታቸው እንዲዳበር እንዲሁም ዘርፈ ብዙ አገልግሎቶችን ከአንድ ተቋም እንዲያገኙ የቁጠባ ባህላቸውን እንዲያዳብሩና የብድሩ ተጠቃሚ በመሆን ህይወታቸውን እንዲቀይሩ እየረዳ ይገኛል።

ለዚህም ከዩኒየኑ ባገኙት ንግድ የጀመሩ፣ ዳቦ ቤትና ወፍጮ ቤት ያቋቋሙ እንዲሁም መኪና የገዛ ተበዳሪን ለእማኝነት ማቅረብ ይቻላል።

የድሬ ሁለገብ የገበሬዎች ኃ/የተ/የህ/ሥ/ዩኒየን በዓለም የመጀመሪያው ህብረት ስራ ባንክ የደረሰበት ደረጃ እንዲደርስ ተመኝን። አድናቆታችንን መግለጫ በድሬዎች ገንዘብ መጠሪያ መሸሩፍ እንዲህ አልን።

ከልማቱ ውጤት በአጅ ..... ከተጨበጠ መሸፍፍ
 ለመዝናኛ ወይ ለወዳጅ ..... መስተንግዶው ሳይሸራረፍ።
 ለመቆጣጠር ባንክ ፍለጋ ..... ይኬድ ነበር በማለዳ
 ፀሐይ ከአናት ውላ ..... ግላ የሰውልጅን ሳትጎዳ።
 ረዥም ጉዞ ተራራ ..... መውጣትና መውረድ
 ታሪክ ሆኖ ቀርቷል ይኸው ..... ከደጅ ርቆ መሄድ።
 በመገኘቱ መድሀን የሆነ በኅብረት ሥራ
 ተንቀሳቃሾ ባንክ ቤት፤ ቤት ለቤት የሚሠራ።

ቆጣቢ ጊዜ ..... ገንዘብና ጉልበት
 ፈጥኖ ደራሽ የሆነ ..... ለሁሉ በያለበት።
 በምስራቅ ድራ ..... ያለኸው
 የኅብረት ሥራ ልማት ..... አርበኛው
 ደስ ይበልህ፤ ደስ ..... ይበልህ
 መስራችና ቀዳሚ ፈርቀዳጅ ..... በመሆንህ
 አዲስ ነገር ..... በማምጣትህ።
 ለአገር ቁምገር ..... በማኖርህ።

ውጣውረድ እና የስኬት ሚስጥር

ቅንብር በይግዛው ዳኚው

የጨርጨር አዳቡልቱም የገበሬዎች ህ/ስራ ዩኒየን ጥር 2፣ በ1997 ዓም በአሮሚያ ብሄራዊ ክልል፤ ምዕ/ሀረርጌ ዞን፤ በዴሳ ከተማ ከ6 ወረዳዎች የተወጣጡ 62 መሰረታዊ ህ/ስራ ማህበራትን በአባልነት አቅፎ የተመሰረተ ሁለገብ የገ/ህ/ስራ ዩኒየን ሲሆን በሂደቱም በርካታ ውጣውረዶችን አሳልፏል። ህልውናውንም አደጋ ላይ ከጣሉት መካከል የአመላካከት የጠባቂነትና የመልካም አስተዳደር ችግሮች ዋነኞቹ ነበሩ።

ወኔ ላለው ሰው መገፋት ሃይል ነው!
...ጉዞ ወደ ስኬት

አደጋዎቹን ለመቀልበስ ቁርጠኞቹ ይበልጥ በጋላ እልህ የሚከተሉትን መስዋእትነት ለመክፈል ወሰኑ፡ ለ 2 አመት ከ 6 ወር ዩኒየን የወደመውን የአርሶ አደር ብር ተክቶ

በአስተማማኝነት ትርፋማነቱን እስኪያረጋግጥ ድረስ፤ የዩኒየኑ ስራ አስኪያጅ የተፈቀደለትን ደመወዝ እና የአበል ክፍያ ለዩኒየኑ በመተው እንዲሰራ የዩኒየኑ የቦርድ አባላት ያለአንዳች የአበል ክፍያ ዩኒየኑን እንዲያገለግሉ የዩኒየኑ የቅጥር ሰራተኞች፤ አብዛኞቹን በማሰናበት፤ ጥቂቶች ግን ለዩኒየኑ ወሳኝ የሆኑ ደሞዛቸውን በማማሽ በመቀነስ እንዲሰሩ ተደረገ። ቁርጠኞቹ ማንም መክፈል የማይችለውን መስዋእትነት በመክፈል ወድሞ የነበረውን የደሃ አርሶአደር ሀብት ከመተካት አልፎ 19.6 እጥፍ ሀብት ለማክበት እና በተመጣጣኝ ቁጥር የተጣራ ትርፍ ለአርሶ አደሩ ለማከፋፈል ችለዋል።

የዩኒየኑ የስኬት ሚስጥር

1. የዩኒየኑ አመራሮች የገቡትን ቃል በማክበር ከራሳቸው ይልቅ ለዩኒየኑ/ለህዝብ ጥቅም ማሰብ መቻላቸው።
2. የዩኒየኑ አመራሮች በሚከፍሉት መስዋእትነት ለውጥ ማምጣት እንደሚችሉ ሙሉ እምነት እና ወኔ የነበራቸው መሆኑ፤
3. አመራሮቹ ከህዝብም ሆነ ከመንግስት ሙሉ እምነት ስለነበራቸው የዩኒየኑን አላማ ከግብ ለማድረስ በአንድ ልብ የተስማሙ መሆኑ፤

4. የቦርድ አባላት ለህብረት ስራ አዋጅ እና ደንብ የተገዙ መሆናቸው፤
5. የቦርዱ አባላት ስለ ህ/ስራ ግንዛቤ ያላቸው መሆኑ፤
6. የዩኒየኑ አመራሮች ከኪራይ ሰብሳቢነት አመለካከትና ድርጊት ነፃ መሆናቸውና የደሃ አርሶ አደርን ችግር በአግባቡ ከመገንዘባቸው የተነሳ ለአባላት ያላቸው ወገንተኝነት የላቀ መሆኑ፤
8. የዩኒየኑ አመራሮች እና ሰራተኞች በአንድ ልብ መስራት መቻላቸው፤
9. በየደረጃው ካሉት የመንግስት መዋቅሮች ጋር በስምምነት መስራት በመቻላቸው ለዩኒየኑ መልካም አመለካከት መኖሩ፤
10. መንግስታችን የሚከተለው የዲሞክራሲ ስርአት ለህብረት ስራ ማህበራት እንዲሁም ህ/ስራ ማህበራት ከመንግስት ሊያገኙ የሚችሉ ድጋፍና መብት ሊያስከብር የሚችል ከመሆኑ የተነሳ ለትግል የሚያመች መሆኑ፤
11. ዩኒየኑ ከመንግስት አመራሮች ጣልቃ ገብነት ነፃ መሆኑ፤
12. በህግና በህጋዊነት ላይ የተመሰረተ እንቅስቃሴ ላይ አምነው እና ተቀብለው ተግባራዊ ማድረጋቸው፤
13. ህብረተሰቡ በዩኒየኑ ጉዳይ ላይ የባለቤትነት ስሜት እንዲኖረው መደረጉ፤
14. የመሰረታዊ ህብረት ስራ ማህበራትን ችግሮች ከሚመለከተው አካል ጋር በመሆን መከታተል እና መፍታት መቻሉ፤
15. የገበያ ትስስር ላላቸው መሰረታዊ ህ/ስራ ማህበራት ከወለድ ነፃ ብድር መቅረቡ፤
16. አሳታፊ እና ዲሞክራሲያዊ የአመራር ስርአትን መከተል መቻሉ፤
17. የህዝብ አገልጋይነት ስሜትን በሰራተኞች ውስጥ መፍጠር መቻሉ፤
18. ሠራተኞችን በብቃት እና በስራ አፈፃፀም በመገምገም በውጤታቸው መሰረት ማበረታቻ ማዘጋጀት መቻሉ፤
19. የመተባበር ስሜት (team spirit) በሰራተኞች መሃል በመፈጠሩ፤

በአጠቃላይ የዩኒየኑ አመራሮች ለዩኒየኑ አላማ ስኬት በቁርጠኝነት የክፈሉት መስዋእትነት የዩኒየኑ ሰራተኞችና በየደረጃው ያሉት የመንግስት አመራሮች ለዩኒየኑ እድገት ቀና አመለካከት እንዲኖራቸው ትልቅ ሚና በመጫወታቸው ዩኒየኑ በስኬት ላይ ጎዳና ላይ ይገኛል፤

የአባላት እድገት፤

መስራች አባላቱ 62 መሰረታዊ ህ/ስ/ማህበራት ሲሆኑ የአባል አርሶ አደሮች ብዛት ደግሞ ወንድ 21,470 ሴት 1,270 ጠቅላላ 21,470 ነው። በአሁኑ ወቅት 73 መሰረታዊ ህ/ስ/ማህበራትና አባል አርሶ አደሮች (ብዛት ወንድ 27,800 ሴት 1,985) ጠቅላላ 29,785 ላይ ደርሷል።

የሀብት እድገት

ከ198,000 ወደ 13,760,646 ያደገው የኅብረት ሥራ ዩኒየኑ ሀብት ምርትና ምርታማነት በማሳደግ በኩል ደግሞ በማዳበሪያ በ1997 ዓ/ም 25427 ኩ/ል የነበረው በ 2004 ዓ/ም ወደ 358204 ኩ/ል ከፍ ሲል ዩኒየኑ ምርጥ ዘርፍ ኬሚካል ለአባላትና አባል ላልሆኑ አርሶ አደሮች በማቅረብ ከፍተኛ ሚና እየተጫወተ ነው።

የቦሎቄ ምርት ግብይት በጨርጨር አዳ

የኑሮ ውድነትን የማረጋጋት ተግባር

ገበያን ለማረጋጋት የኒየኑ ለፍጆታ የሚውሉ (የምግብ፣ የግንባታ እና የፅህፈት መሳሪያዎችን) የሚያቀርብ ሲሆን፤ አቅርቦትን በተመለከተ ህብረተሰቡን ከብዝሃ ለማዳን ከአስመጪ ወይም ከአምራች ኩባንያዎች /አርሶ አደር/ በቀጥታ በመረከብ በተሻለ ዋጋ እያቀረበ የሚገኝ ሲሆን በአጠቃላይ 20,786.6 ኩንታል በ27,312,054.2 ብር በማቅረብ ገበያን የማረጋጋት ስራን አከናውኗል።

የከብት እርባታ፣ የወተት ምርት እና ኢንዱስትሪ ፕሮጀክት

የአባል መሰረታዊ ህብረት ስራ ማህበራትን አቅም ለመገንባት፣ ብድር መስጠት፣ የምርት ግብይት ውስጥ ለተሳተፉ 28 መሰረታዊ ህ/ስራ ማህበራት በዩኒየኑ ከ 3,810,500 እስከ 6,463,200 ብር በየአመቱ የገንዘብ ብድር ይሰጣል።

ስልጠና መስጠት

የኒየኑ በአመት ለ83 ረዳት አደራጆችና ባለሙያዎች፣ ለ 148 የመሰረታዊ ህ/ስራ ማህበራት አመራሮች በየአመቱ ከ 98,500 ብር በላይ በጀት በመመደብ አጫጭር ስልጠናዎችን በግብርና ምርት ጥራት፣ በግብይትና በሂሳብ አያያዝ ላይ በማዘጋጀት ይሰጣል።

የመሰረታዊ ህ/ስራ ማህበራት ሂሳብን ማስመርመር

የኒየኑ በየአመቱ የ72 አባል መሰረታዊ ህ/ስራ ማህበራትን ሂሳብ 35,280 ብር በጀት በመያዝ እንዲመረመር አድርጓል።

የተሻለ ዋጋ መክፈል

አባል መሰረታዊ ህ/ስራ ማህበራት የመግዛት አቅማቸውን ለማጎልበት ከአካባቢው የገበያ ዋጋ በላይ የቡና ምርት በኪግ (ከ2-4ብር) የቦሎቄ ምርት በኩንታል (ከ10-30 ብር) ዋጋ ከፍ በማድረግ እንዲገዙ አድርጓል።

የስራ እድል ፈጠራ

የዩኒየኑ ቋሚ ቅጥር ሰራተኞች ብዛት 29 ሲሆን በተጨማሪም 35 የቀን ሰራተኞች በአጠቃላይ 64 ሰዎችን ቀጥሮ በማሰራት የኒየኑ በስራ አጥ ቁጥር መቀነስ ላይ ከፍተኛ አስተዋፅኦ አድርጓል።

ምንጭ፡ በሀገር አቀፍ የክልልና የፌዴራል የህዝብ ግኝትነት ኃላፊዎችና ባለሙያዎች ስልጠና ላይ በተሞክሮነት የቀረበ

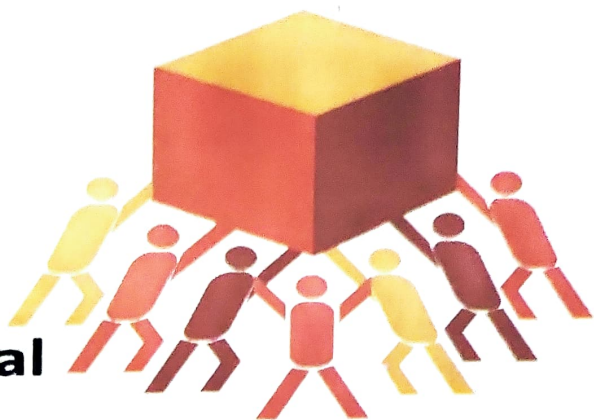
የኒየኑ በየአመቱ ያስመዘገበው የካፒታል እድገትና የተጣራ ትርፍ

ዓ/ ም	ካፒታል	የተጣራ ትርፍ	
1997/98	714,000	285,000	171,000
1999	947,260	726,458	435,874.80
2000	1,543,000	822,982.19	493,789.31
2001	2,193,000	1,645,718	987,430.80
2002	3,800,000	1,767,855.13	1,060,713.08
2003	8,476,000	5,446,234.73	3,267,740.84
2004	13,760,646	9,372,312.25	5,623,387

ጠቀታዊ

2012

International
Year of

Co-operatives

ከፌዴራል ህብረት ስራ ኤጀንሲ ህዝብ ግንኙነት ዳይሬክቶሬት

ዓለም አቀፍ የኅብረት ሥራ ቀን በዓል

ኤ.ኤ.አ አቆጣጣር ነሐሴ 19/1895 ዓ.ም የ13 ሀገራት የኅብረት ሥራ ማህበራት ተወካዮች በተገኙበት በእንግሊዝ ሀገር በሎንደን ከተማ የመጀመሪያ የዓለም አቀፍ ኅብረት ሥራ ኅብረት International Cooperatives Aliens (ICA) ስብሰባ ተካሄደ። የስብሰባው ዓላማ በዋናነት የዓለም አቀፍ ኅብረት ሥራ ኅብረት ዓላማ መቅረጽ እና ዛሬ በዓለም ዓቀፍ ደረጃ ኅብረት ሥራ ማህበራት የአባሉን ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮችን ለመፍታት የሚከተሉት ሰባቱ ዓለም አቀፍ የኅብረት ሥራ መርሆችና ትርጉማቸውንም መቅረጽ፤ የኅብረት ሥራ ማህበራት ያላቸውን የግብዓትና ግብይት ችግር ለመፍታት አገር አቀፍ የንግድ ልውውጥን ማጠናከር የሚሉ ዓላማዎችን ለማሳካት የዓለም አቀፍ ኅብረት ሥራ ኅብረት የተቋቋመበት የመጀመሪያ ስብሰባ እንደ ነበር የተለያዩ መረጃዎች ይጠቁማሉ።

ይህ የዓለም ዓቀፍ ኅብረት ሥራ ህብረት (ICA) በየዓመቱ የኅብረት ሥራ ቀን በዓለም ዓቀፍ ደረጃ እንዲከበር በአንድ ድምጽ ከወሰነበት ኤ.ኤ.አ በ1915 ዓ.ም ጀምሮ ሐምሌ ወር በገባ የመጀመሪያው ሳምንት ቅዳሜ እየተከበረ ይገኛል። ዓለም አቀፍ የኅብረት ሥራ ማህበራት ኅብረት (ICA) በዓሉ እንዲከበር ኅብረቱ በወሰነው ውሳኔ መሰረት ለመጀመሪያ ጊዜ የዓለም ኅብረት ሥራ ቀን ተብሎ በአባል አገራት በ 1923 ዓ.ም ተከበረ።

ከዚህ ጊዜ ጀምሮ በህብረቱ በየዓመቱ በተለያዩ ዝግጅቶች ለ90 ዓመታት ተከብሯል። ዓላማውም በህብረት ሥራ ማህበራትና በተባበሩት መንግስታት በጋራ የሚነሱ ሉዓላዊ ጉዳዮች ላይ መፍትሄ ለመስጠትና የህብረት ሥራ ማህበራት ንቅናቄ አስተዋጽኦን ለማበርከት ነው።

በአገራችን የህብረት ስራ ማህበራት አባላት ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ችግሮችን ለመፍታት የሚያደርጉትን የሥራ እንቅስቃሴ ለማጠናከርና ህብረት ሥራ ማህበራት የእርስ በእርስ ተሞክሮ እንዲለዋወጡ ይረዳ ዘንድ በፌዴራል ኅብረት ሥራ ኤጀንሲ አዘጋጅነት ለመጀመሪያ ጊዜ በአገር አቀፍ ደረጃ ሰኔ 27/2001ዓ.ም በአዲስ አበባ ከተማ ከ700 በላይ የህብረት ሥራ ቤተሰቦችና ከፍተኛ የመንግሥት ባለሥልጣናት በተገኙበት በድምቀት ተከበረ። ጅምሩን በማስቀጠል ሁለተኛው በአማራ ክልል በባህር ዳር ከተማ፤ ሶስተኛው በኦሮሚያ ክልል በአዳማ ከተማ፤ አራተኛው በትግራይ ክልል በመቀሌ ከተማ በየዓመቱ ተከብሯል። የዘንድሮውም አለም አቀፍ የህብረት ሥራ ቀን በዓል በአለም ለ91ኛ፤ በተባበሩት መንግስታት ለ19ኛ፤ በአገራችን ደግሞ ለ 5ኛ ጊዜ ሰኔ 29/ቀን 2005ዓ.ም በደቡብ ብሄር ብሄረሰቦች ክልል በሀዋሳ ከተማ በተለያዩ ዝግጅቶች በድምቀት ይከበራል።

ዓላማውም

- ❖ ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት ንቃተ* ህሊና ለመጨመር፤
- ❖ የኅብረት ሥራ ማህበራትን ጠቀሜታ ግንዛቤ ለማሳደግ፤
- ❖ የኅብረት ሥራ ማህበራት በሥራ እንቅስቃሴያቸው የሚያጋጥሟቸውን ችግሮች ለመፍታትና የኅብረት ሥራ ማህበራት ንቅናቄን ለማጠናከር፤
- ❖ ዓለም አቀፍ ኅብረትን ለማጠናከር፤

ያለፉት ክብረ በዓለትና መሪ ቃላቶቻቸው

- 2004 ዓ.ም ህብረት ሥራ ማህበራት ለተሻለ ዓለም ግንባታ!
- 2003 ዓ.ም የህብረት ሥራ ማህበራት ለወጣቶች ተስፋ ናቸው!
- 2002 ዓ.ም ህብረት ሥራ ማህበራት ለሴቶች ሁለንተናዊ ብቃት!
- 2001 ዓ.ም የዓለም ኢኮኖሚ ቀውስ በህብረት ሥራ ማህበራት ያንሰራራል!
- 2000 ዓ.ም በህብረት ሥራ ማህበራት የአየር ንብረት ለውጥን መቋቋም!
- 1999 ዓ.ም የህብረት ሥራ ማህበራት እሴቶችና መርሆች!
- 1998 ዓ.ም በህብረት ሥራ ማህበራት ሰላምን ማስፈን!
- 1997 ዓ.ም ጥቃቅን ተቋማት መነሻችን ናቸው፡-ከድህነት ለመውጣት በህብረት መሆን!
- 1996 ዓ.ም ለመልካም አለም አቀፋዊነት የህብረት ሥራ ማህበራት፤ የሥራ እድሎች መፍጠር!
- 1995 ዓ.ም የህብረት ሥራ ማህበራት እድገትን ያመጣሉ፤ ለተባበሩት መንግሥታት፤ የሚሊኒዬም ልማት ግቦች የህብረት ሥራ ማህበራት አስተዋጽኦ!
- 1994 ዓ.ም የህብረት ሥራ ማህበራትና ህብረተሰቡ፡- ለማህበረሰብ መቆርቆር /ስለ ማህበረሰቡ ግድ ይለናል!
- 1993 ዓ.ም በሦስተኛው ሚሊኒዬም የህብረት ሥራ ጠቀሜታ!
- 1992 ዓ.ም የህብረት ሥራ ማህበራትና የሥራ ተነሳሽነት!

የዘንድሮ መሪ ቃልና ጽንሰ ሀሳቡ

በዓለም አቀፍ ደረጃ ለ91ኛ በተባበሩት መንግስታት ለ19ኛ በአገራችን ደግሞ ለ5ኛ ጊዜ ሰኔ 29 ቀን 2005 ዓ.ም የሚከበረው የአለም ህብረት ሥራ ቀን በዓል መሪ ቃል "የኅብረት ሥራ ማህበራት የቀውስ ወቅትን ይቋቋማሉ!" "Coopertative enterprises remain strong in time of crisis" የሚል ነው፡፡ የመሪ ቃሉም መልዕክት በዋናነት በዓለም አቀፍ በተለይም በአሜሪካና በአውሮፓ ሀገሮች የኢኮኖሚ ድቀት ምክንያት የተከሰተው የገንዘብ ቀውስ በርካታ የመንግስትና የግል ድርጅቶች፤ ባንኮችና የተለያዩ አምራችና አገልግሎት ሠጪ የነበሩ ተቋማት፤ የኢኮኖሚ ቀውስ ሲያንከታከታቸው፤

ባንኮችና የተለያዩ አምራችና አገልግሎት ሠጪ የነበሩ ተቋማት፤ የኢኮኖሚ ቀውስ ሲያንከታከታቸው፤ በሚሊዮን የሚቆጠሩ ሠራተኞቻቸው በአንዲት ጀምበር ስራ አጥ ሆነው ሜዳ ላይ እንደተበተኑ ላለመውደቅ ሲውተረተሩ ሌሎች ደግሞ እንደዚሁ በመቶ ሺዎች የሚቆጠሩ ሠራተኞቻቸውን ለመቀነስ ሲገደዱ የህብረት ሥራ ማህበራት በተለይም የገንዘብ ቁጠባና ብድር ሀብረት ሥራ ማህበራት ችግሩን ተቋቁመው መቀጠል ችለዋል፡፡

ዓለም ያጋጠማትን ታላቅ የኢኮኖሚ ቀውስ ለመቋቋምና ብሎም ለመቀልበስ የዓለም ኃያላን አገራት የተለያዩ ሥልቶችን በመቀየስ ቀውሱን ለማርገብ በሙከራ ላይ ይገኛሉ፡፡ ከባዱ የኢኮኖሚ ቀውስ ባስከተለባቸው ፈርጆ ብዙና ተደራራቢ ችግሮች አውሮፓና አሜሪካ ተመሳሳይ ቢሆኑም ለመፍትሄነት በወሰዷቸው የኢኮኖሚ እርምጃዎች ግን በእጅጉ የተለያዩ ናቸው፡፡ በዚህ የተለያየ የመፍትሄ እርምጃዎቻቸውም የኢኮኖሚ ባለሙያዎችንና የፖለቲከኞችን ብቻ ሳይሆን የመላውን አለም ቀልብና ትኩረት ስበዋል፡፡

ችግሩን ለመቋቋም በተደረገው ርብርብ የዓለም የሥራ ድርጅት (ILO) በቅርቡ ያወጣው ሪፖርት እንደሚያመለክተው የገንዘብ ቁጠባና ብድር የኅብረት ሥራ ማህበራትና የኅብረት ሥራ ባንኮች በዓለም እየተከሰተ ያለው የገንዘብ ቀውስን በመቋቋም ለከፍተኛና መካከለኛ ተቋማት የብድር አገልግሎት በመስጠት ከዚህም አልፎ የስራ እድሎችን በመፍጠር ላይ እንደሚገኙ ነው፡፡ ለዚህም ነው መሪቃሉ ህብረት ሥራ ማህበራት የዓለምን የኢኮኖሚ ቀውስ መቋቋም የሚችሉት የአባሎቻቸውን ማህበራዊ፤ ኢኮኖሚያዊና ባህላዊ ፍላጎቶችን ለማሟላት የሚንቀሳቀሱና በቀውስ ወቅትም ጸንቶ በመቆም ለአባሎቻቸው አለኝታነታቸውን ያረጋገጡ በመሆናቸው መሪ ቃሉ የበዓሉ መልዕክት እንዲሆን ተወስኗል፡፡

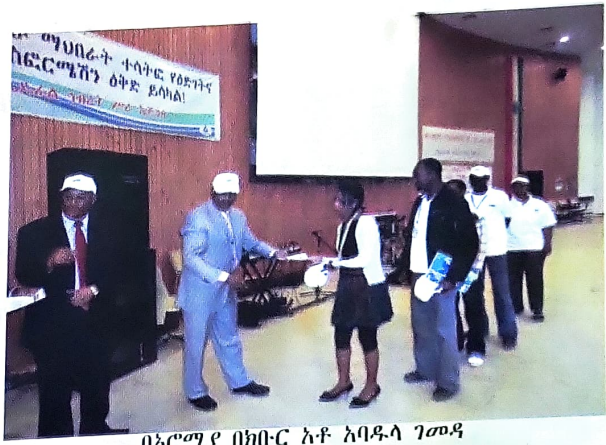
ሀገር አቀፍ የአለም ህብረት ሥራ ቀን አክባቢና የተሻላሚዎች ሁኔታ

አለም አቀፍ የህብረት ሥራ ቀን እ.ኤ.አ. ቆጣጠር ሀምሌ ወር በገባ የመጀመሪያው ሳምንት በእለተ ቅዳሜ በየዓመቱ እንዲከበር በተወሰነው መሰረት እ.ኤ.አ. ከ1923 ዓ/ም ጀምሮ በየሀገራት ላለፉት ዘመናት ዓመታት ሲከበር ቆይቷል። በዓለም ያረጀውን በሀገራችን ደግሞ ገና የተጀመረውን የህብረት ሥራ ቀን በዓል አክባቢ ላለፉት አራት አመታት በአዲስ አበባ፣ በአማራ፣ በኦሮሚያ እና በትግራይ ከተሞች ለአራት ጊዜ፣ የዓለም የኢኮኖሚ ቀወስ በኅብረት ሥራ ማህበራት ያንሰራራል። የህብረት ስራ ማህበራት ለሴቶች ሁለንተናዊ ብቃት፣ የህብረት ስራ ማህበራት የወጣቶች ተስፋ ናቸው። የህብረት ስራ ማህበራት ለተሻለ አለም ግንባታ በሚሉ መሪዎች እንዲከበር ተደርጓል። በተከበሩት የበአላት አመታትም መ/ኅብረት ሥራ ማኅበራት፣ የኅብረት ሥራ ዩኒየኖች እና ባለሙያዎች በአዲስ አበባ መስተዳድርና በአማራ ብሄራዊ ክልል እንዲሁም በኦሮሚያ ከዚያም በትግራይ በተከበሩ በአላት ተሻላሚ እንደነበሩ ይታወቃል። በአገራችን የኅብረት ሥራ ማህበራት አንቅስቃሴ እየታየ ላሉ አጥረቶች የመፍትሔ አቅጣጫና መልካም ተሞክሮችን

ማስፋፋት የሚያስችሉ አቅጣጫዎችን በማስቀመጥ የኅብረት ሥራ ማህበራት ንቅናቄ ተጠናክሮ ለመቀጠልና የኅብረት ሥራ ማህበራት የደረሱበት ደረጃና ያስመዘገቡት ስኬት ለኅብረተሰቡ፣ ለአስፈጻሚ አካላት፣ መንግሥታዊና መንግሥታዊ ላልሆኑ ድርጅቶች ለኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት በማሳወቅና ግንዛቤያቸውን በማሳደግ ለኅብረት ሥራ ማህበራት መጠናከር የሚያደርጉትን አስተዋጽኦ ለማሳደግ እና ከዚህም ባሻገር የኅብረት ሥራ ማህበራት እጋዥ አካላት እና ባለድርሻ አካላትን በማገናኘት የተጠናከረ ትስስር ለመፍጠር ዘንድም “የኅብረት ሥራ ማኅበራት የቀወሰ ወቅትን ይቋቋማሉ” በሚል መሪ ቃል ለአምስተኛ ጊዜ በምናክብርበት ወቅት በህግና በደንብ መሠረት ከአባላት ጠቅላላ የዕጣ (ሼር) ክፍያ መሰብሰብና የዕጣ ስርትፍኬት መሰጠቱ፣ እንዲሁም አስፈላጊ የሆኑ መዛግብቶችና የሂሳብ ሰነዶች ሙሉ በሙሉ መሟላታቸው፣ ለተከታታይ አምስት አመታት አዲት የተደረገና ጉድለት ያልታዩበት ለተሰጠው የአዲት ግብረ መልስ ተንተርሶ የማስተካከያ እርምጃ የተወሰደበት

በአዲስ አበባ በክቡር የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ፕረዚዳንት አቶ ግርማ ወ/ጊዮርጊስ ሽላሚነት፤

በኦሮሚያ በክቡር አቶ አባዱላ ገመዳ የህዝብ ተወካዮች ምክት አፈጉባኤ ሽላሚነት፤

በትግራይ በክቡር አቶ ኪሮስ ቢተው የትግራይ ብ/ክ/መንግስት ም/ርእሰ መስተዳድርና የግብርና ቢሮ ኃላፊ ሽላሚነት ለ465 ታታሪዎች ሽልማት ተሰጥቷል።

በኅብረት ሥራ ማህበራት ተሳትፎ የዕድገትና ትንሹርሚሽን ዕቅድ ይሳካል

ከሚገኘው ትርፍ ለአባላቱ የሚያከፋፍልና 30% በተለየ የባንክ አካውንት ወይም የህብረት ሥራ ልማት ፈንድ አካውንት ውስጥ ማስቀመጡ የተረጋገጠና የአባላትን መዝገብ ስለመኖራቸው ያሉና የሌሉ አባላትን ስለ መለየታቸውና ተቀባሪ ሰራተኞች ስለመኖሩ ለተከታታይ ሶስት አመታት እንስኬክት የተደረገና ለተሰጠው የእንስኬክቭን ግብረ መልስ ተንተርሶ የማስተካከያ እርምጃ የወሰዱና የህብረት ስራ ህግ፤ መተዳደሪያ ደንብና የመመስረቻ ጽሑፍ መሠረት ተግባሮቻቸውን የሚያከናውን፤ የአባላትን ቁጥር በማሳደግና (የተተኪ) የወጣቶች ተሳትፎ መሠረት ያደረገ የሴቶችን ተሳትፎ በአመራርነትና በአባልነት እኩልነትን ያረጋገጠ፤ የህብረት ስራ ማህበሩ አመታዊና የመካከለኛና የረጅም ጊዜ እቅድ፤ የአዋቅነት ጥናት የሶሽያሊዝም ጥናት የቢዝነስ ፕላን ያለው መሆኑና ጠቅላላ ጉባኤ ማካሄዱ ዓመታዊ በጀት በአባላቱ ማጽደቁ፤ የማከማቻ መጋዘንና ሌሎች ማገልገያ ተቋማት መኖሩ የሚያከናውናቸው ተግባራት አባላትን መሠረት ያደረገ የአባላትን ችግር በመፍታት ላይ ያተኮረ

መሆኑ፤ የህብረት ስራ ማህበሩ ከአደራጅ መ/ቤት ከመሠረተው ህብረት ስራ ዩንዮንና ከባለድርሻ አካላት ጋር ያለው ግንኙነት ከሌሎች ሞዴል ህብረት ሥራ ማህበራት በተግባር ምርጥ ተሞክሮዎችን በመውሰድና በማስፋፋት የአባላትን ተጠቃሚነት ያረጋገጠ፤ የአባላቱን ምርቶች ወደ ውጪ በመላክ ለውጭ ምንዛሪ ግንኙነቶች ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደረጉና በአርሶ አደሩ የሚፈለጉ ግብአቶችንም በማስገባት ለአባላት የተሻለ አገልግሎት የሰጡና የግብይት እንቅስቃሴቸው የሚታይ ስለ መሆኑ፤ እሴት ወደ ሚጨምር አግሮ ፕሮሰስንም ስራዎች የገቡና የሚታይ ውጤት ያስመዘገቡ እንዲሁም ለGDP መሳካት የሚያደርገው ጥረት፤ የሚሉ መስፈርቶችን መሰረት ያደረጉ የኅብረት ሥራ ማኅበራትና በስምግባራቸው፤ በስራ ተነሳሽነታቸውና በህዝብ አገልጋይነታቸው የተሻለ ተሳትፎ ያደረጉም ባለሙያዎች በሽልማቱ እንዲካተቱ ተደርጓል።

በአጠቃላይ ከ2001 ዓ/ም አስከ ዛሬ የተሸለሙ መሠረታዊ፤ ዩኒየንና ባለሙያዎች ዝርዝር እነሆ።

ከ2001 ዓ/ም አስከ 2004 ዓ/ም የተሸለሙ የመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት፤ የኅ/ሥ/ዩኒየኖችና ባለሙያዎች አህዛዊ መግለጫ

ተ.ቁ	ክልል	መሰረታዊ					ዩኒየን					ባለሙያ				
		2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005
1	አሮሚያ	30	31	30	3	3	7	9	9	3	3	3	6	6	3	4
2	አማራ	24	26	22	3	3	5	7	7	3	3	3	6	6	3	4
3	ደቡብ	17	18	17	3	3	3	5	5	3	3	3	6	6	3	4
4	ትግራይ	10	11	10	3	3	3	5	5	3	3	3	6	6	3	4
5	ቤንሻንጉል/ጉ	2	3	2	3	1	1	1	1	2	3	2	2	2	2	2
6	ጋምቤላ	2	3	2	3	1		0				2	2	2	1	1
7	አፋር	3	3	3	3	1		0				2	2	2	1	1
8	ሶማሌ	2	3	2	3	2		0				2	2	2	1	1
9	ሐረሪ	2	3	2	3	1		0				2	2	2	1	1
10	ድሬዳዋ	2	2	2	3	2		2	1	1	1	2	2	2	2	2
11	አዲስ አበባ		8	7	0	3	1			2	3		2	2	2	2
	ድምር	101	111	99	33	23	20	31	30	17	19	26	38	38	22	26
አጠቃላይ ድምር																634

በአርሶ አደሮችና ከፊል አርብቶ አደሮች ሀገር አቀፍ በዓል ላይ ምርትና ምርታማነትን፤ የቁጠባ ባህልን በማሳደግ የተሸለሙ ሞዴል ኅ/ሥ/ማህበራት

ተ.ቁ	ክልል	2001	2002	2003	2005 ዓ/ም
1	አሮሚያ	7	5	6	
2	አማራ	5	4	5	6
3	ደቡብ	4	3	3	6
4	ትግራይ	3	2	2	6
5	ቤንሻንጉል/ጉ	1	1	1	4
6	ጋምቤላ			1	2
7	ድሬዳዋ			1	2
8	ሀሬሪ			1	2
	ጠ/ድምር	20	15	20	30

በኅብረት ሥራ ማህበራት ተግትፎ የዕድገትና ትንሰፎርሚሽን ዕቅድ ይላካል

ከዚህም ከዚያም

ሴቶች በህብረት ሥራ ማህበራት

በበላይነሽ ገ/ስላሴ (ከስርአተ ያታ ማካተት)

የህብረት ሥራ ማህበራት ሲደራጁ ዓላማቸው በዋነኛነት የጋራ ችግሮችን በጋራ ለመቅረፍ ነው። የሴቶች ችግር ደግሞ የሴቱም የወንዱም የጋራ ችግር ነው። ምክንያቱም ሴት እናት፣ ሚስት፣ ልጅ፣ እህትም ናትና። በሌላ በኩል ደግሞ የህብረት ሥራ ማህበራት ማህበረሰብን ማዕከል ያደረጉ ናቸው። የማህበረሰቡ አንድ አካል ደግሞ ሴቷ ናት። እሷን ያላቀፈ የህ/ሥ/ማ ውጤታማነቱ አጠራጣሪ ነው። በእርግጥ የገ/ሥ/ማ የማደራጃ አዋጅ መስፈርቱን ላሟሉ ለሁሉም ዜጎች ክፍት ቢሆንም በማህበረሰቡ ውስጥ ባለው የተዛባ የያታ ሥርዓት፣ በኢኮኖሚ አቅም

ማነስ፣ በተደራራቢ የሥራ ጫና ወዘተ...የተነሣ በበቂ ሁኔታ በህ/ሥ/ማህበራት ውስጥ መሳተፍና መጠቀም አልቻለችም።

ስለዚህ በዘርፉ የተሠማሩ ባለሙያዎች፣ በጎ አድራጊ ድርጅቶች እንዲሁም መንግሥት የተስተካከለ የያታ ሥርዓት እንዲፈጠር ጥረት በማድረግ፣ በተለያዩ መልኩ የሴቷን አቅም በመገንባትና የሥራ ጫና የሚቀንሱ አዳዲስ ቴክኖሎጂዎችን በማስተዋወቅና ተደራሽ በማድረግ በአግባቡ ቤተሰቧን መምራትና ከዚያም አልፋ በህብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ በመሳተፍ ተጠቃሚ ማድረግ ያስፈልጋል።

ሴቶች በግንቦት 20 ድል

የግንቦት 20 ድል ቀኑ ሲከበር

የልማት ጀግንነት ድርሳኑ ሲበስር

የቱ ጋ ነው ሴቷ የተቀመጠችው

መጽሐፉን በደሟ ቀድሞ የጻፈችው

ከፊት ነው ከኋላ ወይስ ከመሀል ገጽ

ቀድመን እንፈትሽው ኋላ እንዳንገለጽ

ካለም እሰየው ነው ከሌለም ፈትሽን

ፈጥነን እናካተው በደማቅ ጽሁፍ ጽፈን

ለግንቦት 20 ድል መሠረት የሆነች

ወንዱ ብቻ አይደለም ሴቷም ጀግና እኮ ነች።

ምክንያቱም ነችና የመኖር ተስፋችን ሕይወቷን

ሰውታ ሕይወት የሰጠችን

አካሏን አጉድላ ሙሉ ያደረገችን

ለዛሬው ቡቃያ የትላንት መሬታችን

ለዛሬውም ሠላም የትላንት ተስፋችን

ሕይወቷን ሰውታ ሕይወት የሰጠችን

አካሏን አጉድላ ሙሉ ያደረገችን።

በበላይነሽ ገ/ስላሴ (ከስርአተ ያታ ማካተት)

አንዴ ብቻ አይደለም ደሟ የፈሰሰው

በተደጋጋሚ መሬትና ጨርቁን ባንድነት ያራሰው

ትውልድ ልትተካ ታሪክ ልትሠራ

በክብር ልታቆመው ያገርዋን ባንዲራ።

ድርብርብ ኃላፊነት የተሸከመችው

አንተን ወደዚህ ዓለም በክብር ያመጣችው።

ደሟ ከደምህ ነው አጥንቷም ካጥንትህ

ይቺን መልካም ፍጡር ከልብህ አፍቅረህ

በል ተንከባከባት ውደዳት ካንጀትህ

ያለበለዚያ ግን አንተም ጎደሎ ነህ

ወንዝ የማትሻገር እግረ ሰባራ ነህ

እናትም ሀገርም ምንም ምን የሌለህ።

ይህንን ቁም ነገር በልብ ጽፋችሁ

በዚህ መሠረት ላይ እናንተም ቆማችሁ

ለመጨው ትውልድም በመጽሐፍ ጽፋችሁ

ታሪክ አቆዩለት ከወንዱም ከሴቱም እኩል አካታችሁ።

ስደጠፋም ስሻራው

በአበራ በቀለ

አሻግሮ እያየ ..... ሀገር
 በእኩል የሚኖርባት..... ምድር
 በለውጥ ጎዳና ..... የምትከንፍ
 ከበለፀጉት ጎራ .....ለመሰለፍ
 በአጭር ዘመን .....የለማች
 በጋራ ጥረት.....የበለፀገች
 ከድህነት ተላቃ .....የታፈረች
 እንድትሆን ከፍ ከፍ..... ያለች
 .....ነበር.....
 ለማድረግ ኖሮ .....ሳይኖር
 ፋታ አጥቶ ..... ሲታትር
 ለልማቷ..... ፍትሃዊ አስተዳደር
 እያለው የሌለው.....በእጅ የሚቆጠር
 የብቻው ትርፍ .....የሕዝብ ፍቅር
 .....የሆነው.....
 ያው ሰው
 ..... በማይቀረው.....
 የሰው ሁሉ.....እዳ...ሞት
 ነፍሱ ከስጋ ብትለይ .....በድንገት
 ተፈልጋ በጌታ.....ተጠርታ በድንገት
 ህያው ነው .....ታላቅሰው
 ዘላለም አይጠፋም .....የሠራው አሻራው፤

“ለውጥ”

ለውጥ ማለት ካለህበት ሁኔታ ወደፊት በመሄድ ወይም ወደ ጎሳ በመመለስ ካለው ነባራዊነት መውጣት ማለት ነው። ይሁንና ሰዎች ለውጥን ለምን አይፈልጉትም ወይ ከነባራዊነት ለምን አይመጡም ሲባል? ለምሳሌ፦

1. ሊመጣ የሚችለውን ጉዳት ስለሚፈሩ ነው።
(Fear of Risk)
2. ለውጥ ሂደት ነው። በመሆኑም ሂደቱን በሚገባ አለመቀበል
(Rejects of change process)
3. ያለውን ምቹ ነገር መቀበል፤ ለተሻለ ነገር ዋጋ አለመክፈል
የለመደከውን ያሳጣል ከወጪ ያሳጣል። (Comfort zone)
4. ሰው በተፈጥሮ ለውጥን ይቃወማል።(Human nature re-
sists change)
5. ትግል መፍራት (Fear of challenges)

በአጠቃላይ ለውጥ ለማምጣት እንደ ንስር መስዋዕት መክፈል ግድ ይላል። ንስር 70 ዓመት ዕድሜ ይኖራል። ይህን ያክል ዕድሜ ለመኖር በ30 ዓመቱ የአፋን መንቀር፤ የእግሮቹን ጥፍሮች ከንፎቹንም ከግንብ እያጋጨ በመስባበር ያለውን ጉዳቱና ህመሙንም በመቻል እየተሻለው ሲሄድ ተጨማሪ 40 ዓመታትን ለመኖር ይችላል። ስለሆነም “ለውጥ ከተፈለገ ህመም አለው ልክ እንደ ንስር (Change has pain like the eagle)”

ምንጭ- ደስነት በላይ “እኔ” ከደራሲ ግደይ ብርሃኑ ሻረው መጽሀፍ የተቀነጨበ ከኅብረት ስራ ሬፖርተር ዳይሬክቶሬት

መሰረቱ

ጥሩ አየር ለመተንፈስ፤

ቆሞም ለመሄድ ለመንቀሳቀስ፤

አቅምና እውቀት፤ ሀብትና ጤናን ለማግኘት፤
 በግልፅ ለመወያየት፤ ለመተሳሰብ በታማኝነት፤
 ሳይሰለቻቹ ለመንዝ፤ ለመተባበር በአንድነት፤
 ቤተሰብ ሆኖ በሰላም፤ አብሮ ለመኖር በምቹት፤
 ጠንክሮ መስራት ነው በፍቅር በህብረት።
 የሰው ልጅ ታሪኩ የአመጣጥ እድገቱ፤
 ያኔ ከጅምሩ፤ በሰላም ለመኖር ነበር በህይወቱ፤
 ለጥቃት ለችግር፤ ለድህነት ለርሀብ ያለመረታቱ፤
 ለችግሩ ደራሽ፤ የእውነት መፍትሄው የጋራ ብልሀቱ፤
 ደጋግመን ብናስብ፤ የህብረት ስራ ነው ዋና መሰረቱ።
 የህብረት ስራ ነው ዋና መሰረቱ።

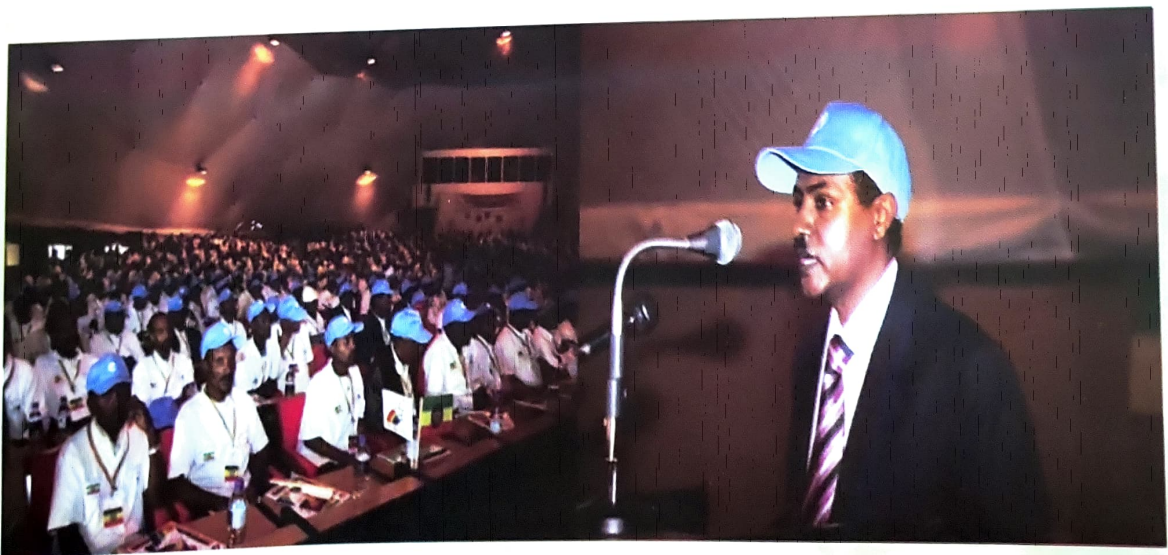
በሲላይ ካሳ (ከህብረት ስራ ማስፋፊያ)

የፎቶ ስነ-ምግባር

ሀገር ስቀፍ የሰላም ኅብረት ሥራ ቀን በዓል ስኬታዊ ምዝገባ

አንደኛው ሀገር ስቀፍ የሰላም ኅብረት ሥራ ቀን ስኬታዊ ምዝገባ /የ2001 ዓ.ም አዲስ አበባ/

ሁለተኛው ሀገር አቀፍ የዓለም ኅብረት ሥራ ቀን አከባቢ ሥነ/ሥርዓት /2002 ዓ.ም ባህርዳር/

ሦስተኛው ሀገር አቀፍ የዓለም ኅብረት ሥራ ቀን አከባቢ ሥነ/ሥርዓት /2003ዓ.ም አዳማ/

አራተኛው ሀገር አቀፍ የዓለም ኅብረት ሥራ ቀን አከባቢ ሥነ/ሥርዓት /2004 ዓ.ም መቀሌ/

የአሮሚያ ገበ/ቡናና የአድዓ ወተትና ወተት ተዋጽኦ የኅ/ሥ/ዩኒየኖች
ማቀነበባበሪያ ፋብሪካ /አሮሚያ ክልል/

አምቦ ገበ/ኅ/ሥ/ዩኒየን ዱቄት ፋብሪካ/አሮሚያ ክልል

በቶ ወሊሶ ገበ/ኅ/ሥ/ዩኒየን ፒፒ ቀረጢት ፋብሪካ/አሮሚያ ክልል

በኅብረት ሥራ ማህራበት ተማትፎ የዕድገትና ትንበይርሜሽን ዕቅድ ይሳካል

የመርከብ ገበ/ኅ/ስ/ዩኒየን የዱቄት ፋብሪካ /አማራ ክልል/

የሕፃናት ቁጠባ በሕምባሕያ የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማኅበር ትግራይ ክልል

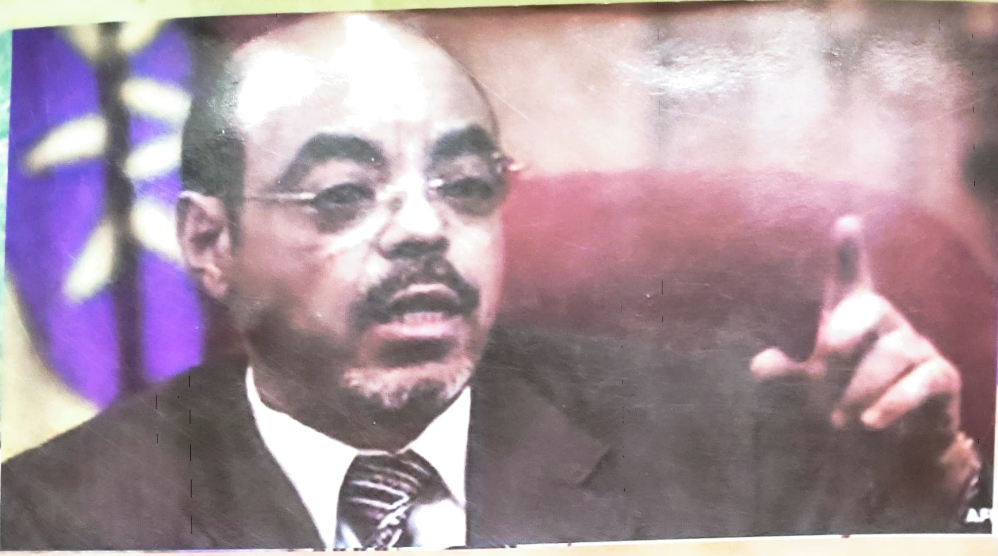

Top 10 cooperatives around the world

Rank	Name	Country	Sector	Revenue (\$bn)
1	Crédit Agricole Group	France	Banking / Credit Unions	103.58
2	Groupe Caisse D'Epargne	France	Banking / Credit Unions	58.54
3	Zen-Noh (National Federation of Agricultural Co-operatives)	Japan	Agriculture / Forestry	56.99
4	Confédération Nationale du Crédit Mutuel	France	Banking / Credit Unions	56.69
5	Zenkyoren	Japan	Agriculture / Forestry	52.33
6	ReWe Group (Zentral-Aktiengesellschaft)	Germany	Consumer / Retail	49.60
7	E. Leclerc (S.C. Galec)	France	Consumer / Retail	48.30
8	Rabobank Group	Netherlands	Banking / Credit Unions	43.00
9	National Agricultural Cooperative Federation (NACF)	Korea	Agriculture / Forestry	32.39
10	CHS Inc	United States	Agriculture / Forestry	32.17

Source:- NCBA/CLUSA International Program

ነፍስ ከሰጋው ብትለይ በድንገት፤ ህያው ነው
ታላቅ ሰው
ዘላለም አይጠፋም አሻራው

“መለስ ቃልህ ይከበራል! የታላቁ ህዳሴ ግድብ
በኅብረተሰቡ ተሳትፎ እውን ይሆናል!”

